GORENJSKE

LETO VI. / ŠT. 9 KRANJ DNE 28. FEBRUARJA 1953 CENA 8.— DIN

Razdiralno delo hudournikov, povzročeno s pretirano sečnjo gozdov. (Glej članek na 3. strani!)
Na sliki: Struga Belce

S IV. kongresa Ljudske fronte

Socialistična zveza delovnih ljudi bo reševala vsa politična in družbena vprašanja in sodelovala z vsemi naprednimi gibanji v svetu • Socialistična zveza - vseljudski parlament

V nedeljo popoldne se je pričel v Beogradu IV. kongres Ljudske Fronte Jugoslavije, ki ga je ob navzočnosti 2.200 delegatov in predstavnikov socialističnih partij drugih držav slovesno otvoril tovariš Josip Broz - Tito.

Tovariš Tito je govoril o vlogi Ljudske Fronte proti fašizaciji med vojno in njenem delu za socializacijo naše nove države. Nato je prešel na vlogo in naloge te naše najbolj množične organizacije v sedanjem obdobju, ko decentralizacija in demokratizacija nujno zahtevata razvito socialistično zavest v slehernem našem državljanu. Dalje je tov. Tito poudaril, da današnja politična situacija in perspektive njenega razvoja narekujejo sodelovanje z vsemi progresivnimi silami v svetu, zlasti sodelovanje s socialističnimi gibanji, ki naj skupno prepročijo poskus najreakcionarnejših krogov, da bi razdelili svet na ideološke bloke.

Nič manj kakor za govor maršala Tita ni bilo zanimanja za govor tov. Edvarda Kardelja. Večina inozemskih listov je v poročilih o kongresu citirala njegove misli in v komentarjih poudarjala, da bo Ljudska fronta oziroma Socialistična zveza delovnih ljudi odigrala ne le v notranjem življenju države, ampak tudi v svetu važno vlogo v borbi za obrambo miru in vzpostavitev dobrih odnosov do sosednih držav.

V obsežnem govoru je tovariš Kardelj analiziral mednarodni politični razvoj, uspehe socialistične graditve pri nas, vlogo države pri graditvi socialističnih odnosov, pogoje in oblike politične borbe socialističnih sil v prehodu iz kapitalizma v socializem, na kar je prešel na odnose med Ljudsko fronto in Zvezo komunistov Jugoslavije in na vlogo in naloge Socialistične zveze delovnega ljudstva.

Še istega dne je Krsto Popivoda poročal o delu Ljudske fronte Jugoslavije med III. in IV. kongresom, čemur je kasneje sledila razprava o vsebini dela Socialistične zveze delovnih ljudi. Zlasti zanimiv je bil govor tovariša Dedijera o stikih Socialistične zveze delovnih ljudi z vsemi naprednimi gibanji v svetu. Dedijer se je dotaknil tega vprašanja s praktične strani. Kritično je analiziral dosedanje odnose naše Zveze komunistov do delavskih in demokratičnih gibanj v svetu. »Stoječ na načelu, da je ruski hegemonizem glavni vzrok za današnjo razcepljenost mednarodnega delavskega gibanja, smo s temi skupinami navezovali stike predvsem zaradi borbe proti kominformizmu. Tem skupinam je bilo pojasnjeno, da je v današnjih pogojih v Evropi ustanavljanje ozkih partij izven ali proti obstoječim socialističnim strankam napačna stvar in da ne more privesti do drugega kot do skrajne odtrganosti od delovnih množic in nadaljnje cepitve delavskega gibanja. V teh petih letih smo izbojevali politično zmago nad Kominformom. Pred nami pa so še velike naloge za spoznanje in zbliževanje z delavskimi in demokratičnimi gibanji, ki streme, čeprav po različnih poteh, k istemu smotru. Ta smoter je socializem, borba za ekonomsko in politično osvoboditev človeka in njegove osebnosti, borba za svobodo in enakopravnost ljudi in narodov, to pa pomeni borbo za blagor človeštva, za mir.«

Delegati so po razpravi odposlali pozdravno brzojavko tovarišu Kidriču z željo, da ga kmalu spet vidijo v svoji sredi, popoldne pa je Kongres izvolil komisijo za deklaracijo o smotru in nalogah Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije ter komisijo za sestavo statuta te zveze.

Na četrti in hkrati zaključni dan zasedanja je Kongres izvolil zvezni in nadzorni odbor. Še istega dne je bila prva seja zveznega odbora, na kateri je tov. Aleksander Ranković predlagal za predsednika tov. Tita, za generalnega tajnika pa tov. Kardelja, kar so navzoči s ploskanjem pozdravili. Po konstituiranju predsedstva zveznega odbora so takoj izvolili komisijo za mednarodne zveze, organizacijski sekretariat in komisijo za kulturno-prosvetno delo.

PO OBČNIH ZBORIH ZRO

ZDRUŽENJE NAJ POSTANE ŠOLA REZERVNIH OFICIRJEV

Skoraj eno leto po ustanovitvi so bili v večini naših krajev občni zbori Združenja rezervnih oficirjev. Povsod, posebno v Škofji Loki, so dobro uspeli, vendar pa je razprava na njih pokazala precej slabosti, ki jih mora organizacija v prihodnje odstraniti.

V preteklem letu je organizacija izpolnila precej nalog, zlasti tiste organizacijskega značaja, kakor vključevanje v članstvo, ureditev kartoteke in evidence članstva, obveščanje, organiziranje predavanj in vaj itd. Glavni namen te mlade organizacije pa je vseskakor dvig strokovnega vojaškega znanja vsakega rezervnega oficirja. Razprava na občnih zborih je pokazala, da v tem pogledu še ni bilo mnogo storjenega — deloma, ker pododbori niso bili dovolj samoiniciativni v iskanju prave poti strokovnega izobraževanja, in deloma, ker tudi pri samih članih v preteklem letu ni bilo dovolj zanimanja za delo organizacije.

To, kar je ugotovil aktivni major tovariš Karanović na občnem zboru, ne velja samo za Kranj, ampak skoraj za vse kraje na Gorenjskem. Opozoril je, da je še mnogo rezervnih oficirjev, ki stoje ob strani in se ne pridružujejo skupnim naporom svojega združenja. »Opaža se«, je dejal, »da se rezervni oficirji vse premalo zbližujejo z aktivnimi in se zaradi tega med seboj ne poznajo.« To jim seveda škoduje, ker bi v pogostejšem stiku z aktivnimi oficirji lahko mnogo pridobili, zlasti v strokovnem pogledu. Vse premalo so rezervni oficirji iskali pomoči pri štabih enot JLA in pri aktivnih oficirjih. Rezervni oficirji se niso dovolj zavedali, da njihov strokovni dvig ni samo njihova osebna stvar, temveč dolžnost, ki jo ima sleherni rezervni oficir do Armade in domovine.

Precej je še članov združenja, ki še ne vedo, kaj je pravzaprav vsebina dela rezervnih oficirjev v okviru organizacije. Mnogi mislijo, da se ne razlikuje dosti od Zveze borcev. Nekateri do nedavnega niso razumeli, da dolžnost rezervnega oficirja ni samo v tem, da varuje naše revolucionarne tradicije in jih razvija dalje, temveč tudi v izpolnjevanju njegovega teoretičnega in praktičnega vojaškega znanja. »Združenje rezervnih oficirjev«, je dejal na občnem zboru v Kranju tovariš Milan Dolenc, predsednik Okrajnega odbora ZRO, »mora postati strokovna šola rezervnih oficirjev. Postati mora organizacija, v kateri bodo rezervni oficirji prejeli tisto osnovno strokovno znanje, ki jim je neizogibno potrebno, da bodo lahko v primeru potrebe uspešno vodili enote naše JLA.«

Če upoštevamo ogromni korak, ki ga je storila naša Armada v povojnih letih, jasno vidimo, da so naše izkušnje iz partizanskih bojev vse premalo, da bi v pogojih sodobnega vojskovanja lahko uspešno vodili vojaške enote. Partizanska borba je samo eno poglavje v taktiki in strategiji moderne armade.

Predvsem o tem, pa tudi o drugih perečih vprašanjih ZRO so razpravljali nedavni občni zbori. Sklepi, ki so jih sprejeli, naj ne ostanejo samo na papirju. Rezervni oficirji naj jih smatrajo za ukaz. Ukaz pa je v Armadi zakon.

Pomoč Nizozemski

Delavski svet jeseniške železarne je sklenil, da bo dodelil poplavljencem na Nizozemskem pomoč v znesku 1 milijona lir. Razen tega je delovni kolektiv obljubil, da bo sam prispeval še pol milijona dinarjev.

Kam naj bi se širil Kranj

V zadnjem času se mnogo govori o razvoju Kranja. Pravim: »govori«, kajti kaj določenega Kranjčani zaenkrat še ne vedo. Urbanistični načrt še ni bil dan v javno razpravo kot v Ljubljani. Zato je razumljivo, da je vse samo ugibanje. Ker pa so sredstva, s katerimi razpolaga Ljudski odbor mestne občine v Kranju, vedno večja in s tem čedalje večje tudi možnosti za gradnjo stanovanjskih in drugih objektov, so ljudje upravičeno radovedni, kakšen bo urbanistični načrt. Tu ne gre toliko za golo radovednost, kolikor za čut odgovornosti in občutek demokracije, za zavest, da državljani lahko prispevajo svoje predloge za razvoj mesta.

Kranj se bo menda širil na Rupo ali proti Naklu. Vse je seveda samo domneva javnosti. Vendar pa volivci — kakor smo slišali na nedavnem zboru volivcev terena Planina — menijo, naj se razvoj usmeri tako, da bo razdalja med stanovanji in tovarnami, centrom, trgovinami itd. čimmanjša. Mnenje volivcev je, naj se mesto širi na Hoje, t. j. tja, kjer so že v bližini stanovanjski bloki tovarne »Iskra«.

Seveda bi bila potem viseča brv čez Kokro premajhna in bi bil potreben čez Kokro nov moderen avtomobilski most. Za letos je sicer izpadel iz plana, načrte bi pa verjetno lahko izdelali še v tem letu. Na ta način bi bilo mesto zaokroženo. Nova naselja bi bila blizu centra.

Nisem strokovnjak za ta vprašanja. Poslušam samo glas volivcev in njihove predloge. Ker so to in podobna vprašanja zelo važna in ker se delovno ljudstvo zanima za usodo mesta, kateremu omogoča razvoj s svojim delom, menim, naj Urbanistični svet LOMO Kranj da vsaj splošne sklepe svojega dela v pretres volivcem. Prepričan sem, da je med volivci dovolj strokovnjakov, ki se razumejo v te stvari, in da bodo tudi sicer predlogi volivcev koristni.

Rudi Uršič

IZ NAŠIH OBCIN

GORENJSKI SE OBETAJO TOPLICE

Besnica bo z gradnjo novih in izpopolnitvijo starih cest postala važno cestno križišče — Tudi žel. postaja Besnica bo pridobila na pomenu — Veliki načrti, ki se vsi z malo truda lahko uresničijo

O Besnici se do sedaj ni dosti pisalo, čeprav bi se dalo marsikaj zabeležiti. Kljub vsemu je namreč življenje in delo teklo svojo pot. Že v letu 1951 so Besničani zgradili svojo železniško postajo, večji del s prostovoljnimi prispevki in udarniškim delom. V denarju in materialu so prebivalci Besnice in okoliških vasi prispevali 427.692 dinarjev, s prostovoljnim delom, prevozi itd. pa prihranili 179.520 din. Najbolj sta se izkazali vasi Zg. Besnica in Podblica. Razen tega so s pomočjo Okrajnega ljudskega odbora uredili pokopališče, prebivalci Nemilj in Njivic pa so začeli elektrificirati svoje vasi.

Takoj ko odleze sneg, bodo začeli z deli na cesti železniška postaja — Besnica. Ozko stezo bodo zamenjali s široko cesto, ki bo preusmerila tovorni promet (predvsem odvoz lesa) na to postajo in s tem občutno skrajšala dosedanjo pot in zmanjšala prevozne stroške. V ta namen bodo morali postaviti seveda še en tir, kar pa ne bo tako težko. Za ta dela imajo v letošnjem okrajnem investicijskem načrtu že predvidena 2 milijona dinarjev.

Prav tako bodo letos dodobra popravili cesto, ki jih veže s Kranjem in cesto Besnica — Nemilje. Za to je že odobrenih 7.450.000 dinarjev. Cesto Kranj — Besnica bodo na odseku pri Joštu preložili, tako da ne bo več dvakrat prečkala železniške proge. S tem se bodo izognili tudi nevšečnostim, ki jim jih je povzročala Sava, ko je sedanjo cesto poplavljala in spodjedala.

Ker bo letos zgrajena tudi nova cesta Jamnik — Dražgoše, bo v prihodnje treba povezati samo še Nemilje s Podblico (približno poldrugi kilometer) pa se bo dobilo izpopolnjeno cestno omrežje, katerega vozlišče bo prav Besnica. S tem bo pomen ceste Besnica — železniška postaja še zrasel, kajti na to postajo bo potem gravitiralo celotno področje od Jamnika do Dražgoš. Prevozni stroški se bodo s tem močno znižali, pa tudi sicer bomo dobili mnogo hitrejšo in udobnejšo zvezo z našimi partizanskimi kraji.

Še nekaj pričakujejo Besničani od novih in popravljenih cest. Oživitev tujskega prometa. Lepa lega, okolica z neštetimi poznanimi turističnimi točkami in zdravo podnebje, so poroki, da se bo tudi ta gospodarska panoga lahko razmahnila. Mnogi gotovo ne vedo, da so v bližini Besnice izredne prirodne zanimivosti. Tam pade Nemiljščica v približno 20 metrov globok prepad. Tudi drugače je dolina te rečice zelo zanimiva. Ob njej najdemo tople vrelce — besniške toplice, kjer voda tudi pozimi ne zmrzne, čeprav stoji. Letos je v najhujšem mrazu imela 20 stopinj C. Za te vrelce so vedeli že v 17. stoletju, saj so ohranjeni zapisi, ki govore o zdravilni moči te vode. Tudi starejši domačini še pomnijo, da so si njihovi očetje in dedje s to vodo preganjali protin, revmatizem, išias itd.

Vse to je sedaj precej zanemarjeno in nedostopno. Občinski odbor pa bo že spomladi začel graditi pristopna pota in popravljati zanemarjene vrelce. V maju bodo pripravili slovesno otvoritev, da se bo tako čimveč ljudi seznanilo s temi malo poznanimi prirodnimi lepotami. V prihodnjih letih nameravajo bazene pokriti in zgraditi hotel. Tako se tudi Gorenjski obetajo lastne toplice.

Da jim tudi v prihodnje dela ne bo zmanjkalo, pripravljajo že sedaj načrte za kulturni dom, ki je Besnici zelo potreben, saj razen gasilne dvorane nimajo nobenih primernih prostorov za kulturno življenje. Že v jeseni bodo začeli pripravljati material za dom, naslednjo spomlad pa bodo zgrabili za delo.

KZ v Gorenji vasi opravičuje svoj obstoj

»Mar KZ v Gorenji vasi opravičuje svoj obstoj?« — S tem člankom se je nehote začela polemika o nezdravem pojavu, ki verjetno ne razjeda samo delo podjetij in organizacij v Gorenji vasi. V članku se enostransko opisujejo napake KZ Gorenja vas in se ji podtika več zelo dvomljivih in celo netočnih obdolžitev. Čeprav zadruga res ne posluje brezhibno, ne glede na piščevo željo tako pisanje pomeni samo izpodjedanje naprednega gibanja na naši vasi.

Ne mislim navajati vseh netočnosti v članku. Naj omenim samo način ostvarjenja dobička, ki je po mojem mnenju pravilen. Tudi podtikanje, da se zadruga brani nerentabilnih poslov (drevesnica) ne drži, ker se zadružniki trudijo, da bi drevesnico ne samo obdržali, marveč celo razširili. Bolj važno je, da ob tem članku še malo prisluhnemo drugi plati zvona in poskušamo na ta način dati objektivnejšo sodbo o stvari.

Omenjeni članek je bil napisan več ali manj na pobudo krajevnega trgovskega podjetja, ki se boji konkurenčnih

(Nadaljevanje na 2. strani.)

Titova planinska štafeta

Na Gorenjskem je od 18. t. m. poteknala že tradicionalna Titova planinska štafeta od Bičkove skale nad Dražgošami, kjer so partizani januarja 1942 pošteno opravili z okupatorjem. Dražgošani so za to priložnost prav lepo okrasili svojo obnovljeno vas. Slovesnosti so se udeležili tudi bližnji in daljnji sosedje, celo tisti z Jelovice, Ratitovca in Blegoša. Štafeta je odšla preko zasnežene Jelovice, se borila proti viharju in zametom, odšla proti Bledu, preko Gorij in Možaklje do Mojstrane in nadaljevala pot h Karavankam. 20. februarja je pri planinskem in smučarskem domu »Titovi graničarji« na Zelenici prevzela štafetno palico tržiška gimnazijska planinska skupina in jo prinesla v Tržič, kjer so štafeto pozdravili zastopniki ljudske oblasti in množičnih organizacij. Nato so jo starejši planinci odnesli pod Storžič, kjer so jo izročili Kranjčanom. Ti so jo ponesli čez Kališče na Krvavec in tam izročili Ljubljančanom, da jo poneso dalje.

V nedeljo popoldne jo je množica Kamničanov na glavnem trgu sprejela z godbo in pozdravi.

Štafeta bo hitela po Sloveniji štirinajst dni, na Donački gori pa bo izročena Hrvatom.

Zunanjepolitični komentar

NESPORAZUM O SPORAZUMU

Bo Egipt spet v središču pozornosti?

Odnosi med ZDA in Rusijo so še vedno osrednje vprašanje, o katerem razpravlja svet. Ponovna zaostritev, ki je nastopila hkrati z Dwightom Eisenhowerjem in ki se je pred dnevi tako drastično izrazila celo v sicer umerjenih in diplomatske galantnosti navajenih krogih Organizacije združenih narodov, ni ravno razveseljiva za trezne in miroljubne ljudi. Doslej se namreč še nikdar ni zgodilo, da bi zastopnik ZDA odklonil skupno fotografiranje in običajno rokovanje s sovjetskim predstavnikom. To pa je v sredo napravil vodja ameriške delegacije Lodge. V tem vzdušju tudi Eisenhowerjeva izjava, da je pripravljen sestati se s Stalinom, toda nekje na pol poti med Moskvo in Washingtonom, ne zveni posebno ohrabrujoče.

Razen tega se je svetovno javno mnenje v preteklem tednu tako pečalo s prizadevanji okoli zahodnoevropske skupnosti, z odmevi Dullesovega obiska in ne na koncu s podpisom balkanskega sporazuma med Jugoslavijo, Grčijo in Turčijo v petek v Ankari, da je začasno kar odložilo važen spor na Bližnjem vzhodu, ki utegne v prihodnje zadati še mnogo preglavic. Gre za nesporazum Velike Britanije in Egipta o sporazumu o Sudanu, ki je bil pravkar sklenjen med obema državama.

Ulica v starem delu Kaira

Doslej je Sudan kondominium Velike Britanije in Egipta, lani pa je Egipt pričel odločno zahtevati zase to plodno pokrajino, sklicujoč se na jezikovno in versko enotnost, skupno zgodovino in zlasti na potrebo po »enotnosti doline Nila«. General Nagib je takrat povabil El Mahdija, sudanskega prvaka, ki je veljal za najhujšega nasprotnika Egipta, in ga v Kairu zmagoslavno sprejel. To je bil Nagibov prvi korak na poti, ki se je končala

General Nagib

s sporazumom o tem, da se bo sudansko prebivalstvo samo odločilo o svoji državni pripadnosti.

Sporazum si tolmači vsak po svoje. Britanski zunanji minister Anthony Eden je v parlamentu potolažil svoje konservativce, razočarane nad razsulom Imperija, da se bo Sudan slej ko prej lahko opredelil tudi za članstvo v Britanski skupnosti narodov. Egipt je ostro reagiral. Nagib je izjavil, da o tem ne more biti govora. Sudan lahko izbira samo med priključitvijo k Egiptu ali popolno neodvisnostjo. Vse je izgledalo, da je sudansko vprašanje rešeno in že so se dogovorili o novih pogajanjih o evakuaciji Britancev iz Sueza, pa se je položaj takole zapletel.

To v Kairu ne vzbuja malodušja. Spremembe, ki so tam nastale v zadnjem letu, so že in še bodo povečale vlogo Egipta in pojačale njegovo udeležbo v mednarodni politiki in trgovini, za katero je v Evropi veliko zanimanja, celo konkurence. (Spomnimo se samo trgovinskega sporazuma z Vzhodno Nemčijo in »prisrčnega« obiska italijanskega vojnega ministra Pacciardija!)

Egipt se zaveda svoje moči in ve, da slednja izvira iz neodvisnosti. Zato si jo hoče dokončno zagotoviti. Iz tega je sklepati, da bo ta država v prihodnje spet in spet v središču naše pozornosti.

ŠE O VAJENCIH

Izkoriščanje mladine z nadurnim delom

Zadnja letna konferenca LMS kranjskega okraja je med drugim razpravljala tudi o življenju, delu in položaju vajencev. Pereče ugotovitve o vajencih je konferenca obravnavala le načelno, zadolžila pa je svoj okrajni komite, naj s posebno komisijo za vajence organizira podrobno analizo njihovega stanja.

Po dvomesečnem delu je komisija ugotovila, da je vprašanje vajencev, katerih je v okraju preko dva tisoč, pereč družbeni problem, o katerem je nujno spregovoriti javno, ker zahteva takojšnjega, temeljitega in energičnega reševanja. Kajti, niti eden od naših organov oblasti in ustanov, ki so predvsem odgovorni za življenje vajencev, ni pokrenil še ničesar resnejšega, da bi se izboljšal njihov položaj v našem okraju.

Prvo, kar je ugotovila omenjena komisija, je izkoriščanje vajencev z dolgim nadurnim delom. Na območju okraja dela tedensko povprečno vsak vajenec ali vajenka po 15 do 20 ur preveč. So pa tudi primeri, da delajo tedensko tudi po 35 in celo 40 ur preveč. V tem prednjači okolica Škofje Loke, Poljanska in deloma tudi Selška dolina.

V vsej Poljanski dolini niti en vajenec ne dela samo toliko časa, kolikor zakoni dopuščajo. Nekaj primerov: vajenka Terezija Bogatajeva, zaposlena pri krojaču **Dominiku Tavčarju** z Dolenje Dobrave, dela tedensko 37 nadur in prejema mesečno le 500.— din zaslužka. Vajenec Avgust Drol, zaposlen pri **Jožetu Žagarju** v Stari Loki, v preteklem letu sploh ni imel rednega letnega dopusta. Takih in podobnih primerov je v kranjskem okraju na stotine.

Razen tega je komisija našla zelo slabe pogoje, v katerih vajenci žive (hrana in stanovanje). Zelo mnogo vajencev ne prejema po zakonu določenega zaslužka, nima ustreznega letnega dopusta. Zaradi prekourne zaposlitve mnogi vajenci ne obiskujejo redno pouka v vajeniških šolah in se razen redkih izjem ne udejstvujejo v družbenem, kulturnoprosvetnem, športnem življenju.

Tudi učni uspehi vajencev v šolah so odraz tega izkoriščanja. V II. d razredu vajeniške šole v Kranju, kamor hodijo večinoma brivski in frizerski vajenci, je v zadnjem polletju padlo od 24 vajencev 15, ostalih 9 pa je izdelalo s komaj dobrim uspehom.

Vse te ugotovitve govorijo, da se v mnogih primerih položaj vajencev v kranjskem okraju ne razlikuje dosti od njihovega bednega življenja v predvojni Jugoslaviji. O življenjskih pogojih vajencev, njihovih stanovanjih, internatih, domovih, njihovi hrani, obleki, obutvi, o njihovem družbenem udejstvovanju bi lahko še mnogo napisali, toda prostor je odmerjen in prav bi bilo, če bi tudi kdo drugi prispeval svoje mnenje o položaju vajencev, zlasti vzgojitelji in tisti prijatelji naše vajeniške mladine, ki hočejo, da izboljšamo njene življenjske pogoje in preprečimo omenjene in podobne primere izkoriščanja in nečloveškega ravnanja.

Činitelji, kot so inšpekcija dela OLO Kranj, Svet za prosveto in kulturo OLO, Okrajni sindikalni svet, Obrtna zbornica, občinski ljudski odbori in razne družbene in politične organizacije, so po mojem mnenju pozvani, da nemudoma ukrenejo vse potrebno, da se spoštujejo zakoni naše oblasti o vajencih in njihovih pravicah. Zakaj Okrajna inšpekcija za delo ne prijavlja sodniku za prekrške in javnemu tožilcu najizrazitejših primerov kršenja zakonov? Zakaj Obrtna zbornica ne zahteva, naj mojstri in delodajalci spoštujejo zakon o vajencih? Zakaj občinski ljudski odbori ne storijo korakov proti takim delodajalcem, ki so na njihovem območju vsem znani izkoriščevalci vajencev? Zakaj naše sindikalne organizacije še vse premalo skrbijo za strokovni dvig mladega obrtniškega in industrijskega naraščaja? In končno, zakaj se kljub povabilu nihče od poklicanih faktorjev ni udeležil seje OK LMS, ko je obravnaval vprašanje vajencev?

F.

Vendar bo KZ morala marsikaj popraviti

(Nadaljevanje s 1. strani)

zmožnosti svojega tekmeca, t. j. kmetijske zadruge. Takrat, ko se je zadruga omejevala samo na trgovino z lesom in odkup kmetijskih pridelkov, je bilo vse v najlepšem redu. Ko pa je zadruga odprla svojo prvo trgovsko poslovalnico in ko je bil s tem dotedanji monopolizem krajevnega podjetja razbit, pa se je začelo trenje. Prav je, da različna podjetja med seboj tekmujejo, ker to niža cene in veča kulturnost postrežbe. Druga stvar pa je, če v taki tekmi ena od strank uporablja nedovoljena in zahrbtna sredstva. S tem lahko dokaže samo to, da ni sposobna vzdržati v pošteni tekmi.

Zakaj n. pr. podtika pisec kmetijski zadrugi, da bo menda kupila gradbeno parcelo za izredno visok znesek, če je ta parcela že kupljena in če je prav za to parcelo že pred dvema letoma krajevno podjetje ponujalo prav toliko ali pa še več. Zato pisec tudi zameri zadrugi, ker se ukvarja razen s kmetijstvom tudi s trgovino.

Res pa je, da je dvig kmetijstva osnovna naloga kmetijskih zadrug. Prav v tem pa bi se KZ Gorenja vas dalo marsikaj očitati. Predvsem misli tu na nedovoljeno presegaje gotovinskega plana iz čiste trgovinske dobičkaželjnosti. Drži sicer, da se potem ta denar porabi v korist vseh zadružnikov, je pa tudi res, da večkrat sklicevanje na to pomeni le več ali manj spretno skrivanje škode, ki je bila na ta način prizadejana skupnosti.

Slavko Beznik

POGOVOR

o Fronti in ZK

INTERVJU s tov. Milanom Ogrisom, predsednikom vaškega odbora OF pri Sv. Ani nad Tržičem, objavljamo zaradi pomanjkanja prostora le v odlomkih.

»Številni komunisti še ne razumejo nove vloge«, je dejal tov. Ogris, »ki jo ima pri nas Zveza komunistov. Še vedno mislijo, da je ZK nekak štab, ki naj bi komandiral vsem ostalim organizacijam in jih postavljal pred že gotove sklepe.

Pred zadnjimi volitvami n. pr. se je sestala osnovna organizacija ZK pri Sv. Ani. Le s težavo smo pri nekaterih članih premagali miselnost, da morajo komunisti že vnaprej poimensko določiti kandidatno listo s točno odrejenim procentom kandidatov-komunistov. Kako napačno je tako gledanje, nam je potrdila praksa, saj je zbor volivcev sestavil približno enako kandidatno listo, kakor bi jo določili komunisti na svojem sestanku, če bi bili krenili po napačni poti in jo sploh določili.

V vseh podobnih primerih osnovna organizacija ZK ne bi smela neposredno posegati v take stvari. Komunisti so tudi frontovci in kot taki naj na zborih volivcev ali masovnih sestankih Fronte povedo, kaj mislijo. Seveda njihovo mnenje ne sme biti neka direktiva za sestanek. Dopustijo naj, da vsi ostali državljani, oz. člani OF soodločajo res samostojno.«

Na vprašanje o vsebini dela OF na vasi je tov. Ogris dejal, naj se Fronta ne spušča v konkretno gospodarsko dejavnost, vsaj ne tam, kjer obstoji kmetijska zadruga, mora pa skrbeti za pospeševanje zadružništva in dvig kmetijstva sploh. Kjer pa ni kmetijske zadruge, ni napak, če se Fronta spušča tudi v agitacijo za posamezne gospodarske akcije, kot so n. pr. škropljenje sadnega drevja itd. Sicer pa naj bo Fronta obči usmerjevalec političnega in gospodarskega napredka na vasi.

»Še en primer iz Podljubelja! Ko smo imeli pri nas tekmovanje pred VI. kongresom ZK, nismo napravili nobenega ožjega in posebnega programa za OF, temveč so njeni člani tekmovali v posameznih organizacijah in društvih. Ta način dela se je zelo dobro obnesel, saj je bila naša frontna organizacija prva v okraju. Fronta je obdržala pregled nad vso dejavnostjo, pa se vendar ni vtapljala v podrobnostih.«

Še precej nam je tov. Ogris govoril tudi o predmetu dela osnovne organizacije ZK na vasi, o tem, da mora predvsem proučevati načine in metode dela, ki naj jih njeni člani skušajo uveljaviti v OF itd.

Naročniki!

V današnji številki smo naročnikom priložili položnice in jih prosimo, da poravnajo naročnino, po možnosti za vse leto 1953. Pri tem upoštevajte, da bodo tisti, ki bodo plačali naročnino do konca leta, prišli v poštev pri žrebanju, ki ga je razpisalo uredništvo „Glasu Gorenjske".

Naročnike, ki so že poravnali naročnino do konca leta, naprošamo, naj priložene položnice izročijo kakemu novopridobljenemu naročniku.

Upoštevajte, da uprava „Glasu Gorenjske" ne prejema denarja samo za naročnino. Zato navedite na zadnji strani položnice, čemu je denar namenjen (n. pr. „Naročnina za marec in april 1953", „Naročnina za leto 1953, nov naročnik" itd.)

Joža Vovk

S pesmijo po Koroški

(nadaljevanje in konec)

Prepozno

V ponedeljek se je vodja našega pota dr. Maks Miklavčič podal v Celovec z namenom, da se oglasi pri celovškem škofu in mu razloži našo zadevo, predvsem pa to, da njegova okrožnica sloni na usodni zmoti. Smatrali smo, da je to najpametnejša in najbolj pravilna pot in da se bo na ta način dalo marsikaj razjasniti. Prevzvišeni je našega zastopnika rad sprejel in poslušal tudi vso razlago, posebno tisto, da slovensko društvo duhovnikov ne spada pod prepoved, ki jo je res izdala škofovska konferenca v Zagrebu 25. septembra lanskega leta, kar je bilo na sami konferenci tudi posebej poudarjeno, o čemer pa bojda v Celovcu niso ničesar vedeli. Kako bi pa bilo sicer mogoče, da imamo vsi celebrete, pa še posebno priporočilo svojega škofa, s katerim nas priporoča, da smemo maševati v drugih škofijah? Po vsem tem je celovški škof sicer obljubil, da bo to krivico ob prvi priliki popravil, a zdaj je bila okrožnica prebrana in v teh krajih nam pač za zdaj ne bo mogoče maševati, lahko pa v krajih, kjer okrožnica ni bila prebrana, to je — v nemških naselitih. To je bila sicer neka rešitev, a zelo skromna.

Naslednji dan smo se odpeljali h Gospe Sveti nad Celovcem, kjer smo tudi vsi maševali. Naša molitev je bila tukaj, zaradi tesnobe, ki nas je obdajala, še toliko bolj goreča in prisrčna. Koliko Slovencev bi rado poromalo v ta prekrasni Marijin dom! Preden smo se poslovili od starinske cerkve, od Matere božje in groba koroškega blagovestnika svetega Modesta, smo zapeli še nekaj naših najbolj priljubljenih Marijinih pesmi.

V Škofičah

Odločili smo se, da napravimo samo še en nastop, nato pa se vrnemo domov. Ne toliko zaradi šibkega obiska, bolj iz protesta, da smo bili oropani dobrega imena prav od tistih, od katerih bi najmanj pričakovali. Na poti v Škofiče smo bili ob zaledenelem Vrbskem jezeru povabljeni na kratek obisk k našemu konzulu v Celovcu g. Mitji Vočnjaku, ki se je ves čas našega bivanja na Koroškem živo zanimal za naše uspehe in neuspehe in nam v vsem šel dobrohotno na roko.

V Škofičah, ki je čisto slovenska vas, smo bili prvi jugoslovanski zbor, ki je po vojni prišel k njim na obisk. Kaj če bomo tudi tukaj hladno sprejeti? A bili smo že ob samem prihodu nemalo in prijetno presenečeni. V dvorani, kjer so bile pogrnjene mize, ob straneh klopi, nas je pričakovalo lepo število ljudi, še in še so prihajali, dokler se dvorana ni popolnoma napolnila. Ob našem prihodu je završalo, neko veselo in obenem slovesno razpoloženje nas je vse objelo. Tik pred začetkom nastopa sem stekel še k našemu avtobusu, pa sem v veži naletel na ženico kakih šestdesetih let. Vsa zasopla si je stepala sneg z ramen.

»A se je že začevo?«

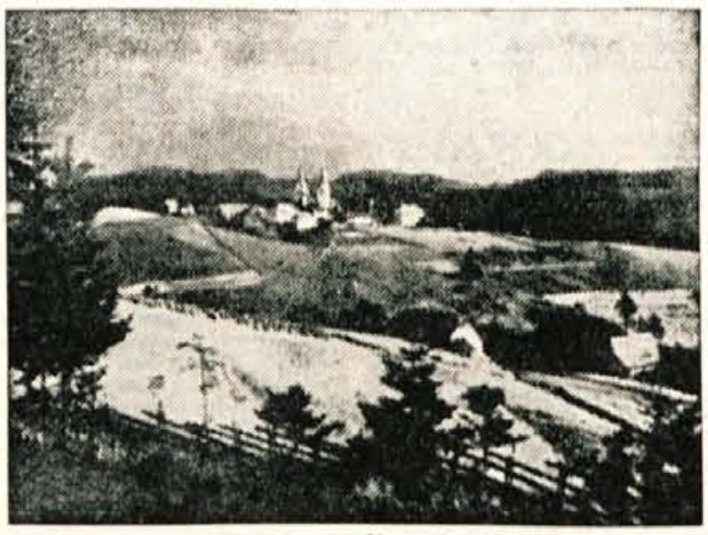

Djekše na Koroškem

»Ne še, bomo pa kmalu začeli«, sem ji povedal.

»No, čast bogu, sm dro hteva!«

In mi je pravila, da je prišla dve uri in pol daleč, samo da bi nas slišala. Kdaj in kako bo v tem snegu, ki je vedno bolj naletaval, prišla domov, to zanjo ni bilo važno, samo da je zdaj tukaj. Še pozneje sem jo opazoval z odra. Ob zidu tam zadaj je bila, stol si je poiskala; kadar smo začeli peti, je vstala, ko smo nehali, je spet sedla.

Tako razpoloženih in tako hvaležnih poslušalcev gotovo ne bi nikje našli, če bi še toliko prepotovali. Prav vsaka pesem in vsaka beseda je vžgala, še in še smo morali dodajati in raztegovati svoj skromni program. Solze so se ljudem svetile v očeh, nazadnje so nas tako rekoč potegnili z odra medse. Tu smo torej srečali prave, nežne in mehke Korošce. Škofičani imajo tudi svoj zbor in kar lepo zapojejo. Ko smo mi nehali, so se oni oglasili, nazadnje pa vsi skupaj. Hoteli so nas pridržati, vse bi nas prenočili, a morali smo se posloviti od ljubeznivih Škofičanov in zatrdno obljubiti, da se še vrnemo.

Škofiče nam tako niso postale samo prijetno doživetje, nepozaben spomin, ampak tudi temeljito zadoščenje za vse, kar je bilo prej neprijetnega. In to je več kakor samo uspeh.

Križem po Celovcu

Celovec naredi vtis čisto nemškega mesta. Človeku, ki se prvikrat in le za kratek čas sprehaja po njegovih ulicah, je tudi težko presoditi, koliko je v tem mestu še slovenskega življa. Imena podjetij oziroma njihovih lastnikov so dostikrat še čisto slovenska, pogostoma pa popačena, in če vstopiš, moreš kaj opraviti samo po nemško. Zdi se, da se germanizacija Celovca približuje končni fazi.

V primeri z našimi mesti ni opaziti kake posebne živahnosti, kakor da v številnih hišah stanuje le malo ljudi.

Trgovin je veliko in polne so. Vsemogoča roba se ti ponuja. Tujce, ki se ustavi pred izložbo, še bolj kakor razstavljeno blago, zanimajo cene. Nižje so kakor pri nas, a človek ne sme pozabiti, da so šilingi in ne dinarji. So gotovi predmeti, ki so morda res za spoznanje cenejši kakor pri nas — to je seveda treba sproti izračunati — mnogi predmeti so pa seveda tudi dražji. Kupcem nudijo vsemogoče olajšave, imajo »beli teden«, imajo »Inventurverkauf«, »Räumungsverkauf« itd., a kupcev je malo. Ko tako romaš od okna do okna in malo računaš, ti nehote pride na misel tisto: za malo denarja malo muzike, za dobro muziko je tudi tam treba imeti mnogo denarja, kakor menda povsod na svetu. Če prineseš s seboj za spomin vžigalnik, ki si ga res poceni dobil, to še ne pomeni, da je pri nas vse drago, tam pa vse zastonj. Zdravo pa je, da se človek o tem sam in na mestu prepriča.

Tudi Beljak smo obiskali. Samo mimogrede. Ista slika kakor v Celovcu. Obema mestoma se še občutno pozna vojna, mnogo je še razrušenih stavb in cele ulice zaplankane. In še nekaj opaziš. Pri nas se mnogo gradi in to povsod, tam zelo malo. Še staro le počasi popravljajo. Še marsikaj mi sili v prste, pa bodi dovolj.

Vrnili smo se proti Jesenicam. Res nekaj dni prej kakor smo nameravali, a v prepričanju, da smo storili veliko kulturno delo, da smo dostojno predstavili našo domovino in našo pesem, prav tako pa tudi pokazali svoj ponos.

Gospodarske novice iz vse domovine

NAPRAVE ZA UMETEN DEŽ SMO PRIČELI IZDELOVATI DOMA

V kovinski tovarni »Tito« v Skoplju so začeli serijsko izdelovati naprave za umeten dež. Naprava bruha vsako minuto 2000 l vode v zrak, ki pada na zemljo v obliki kapljic. V 10 dneh lahko taka naprava zalije 40 ha površine. Še letos nameravajo izdelati 300 takih naprav.

KMALU BOMO IZDELOVALI TUDI KABLE

Blizu Svetozareva v Srbiji bo začela obratovati v začetku prihodnjega leta velika tovarna kablov, ki bo največja te vrste v Evropi. Iz nje bomo dobivali kakih 2.500 različnih vrst izdelkov, potrebnih naši elektrifikaciji. Potem bakra, v čigar proizvodnji je naša država na prvem mestu v evropskem merilu, ne bomo več izvažali, ker bomo vse izdelke iz elektrolitnega bakra in kable izdelovali sami doma.

NOVOODPRTA PROGA BO MOČNO KORISTILA NAŠIM ŽELEZARNAM

Že sredi aprila letos bodo odprli za promet novoizpeljano normalnotirno železnico Breza—Vareš v Bosni. Ta proga je bila ena izmed najtežjih, ki smo jih zgradili v naši državi. Je pa silnega pomena za naše železarne, ker bo omogočila da se bodo letos v rudniku Vareš neovirano lahko nadaljevala obsežna dela, da bo rudnik lahko nakopal še letos 500 tisoč ton železne rude.

NAŠA NAJVEČJA PREDILNICA BO KMALU OBRATOVALA

Kmalu bo začela obratovati v Vrabčičah pri Mostarju naša največja predilnica, ki ima 47.000 vreten in bo letno izdelala 1760 ton najboljšega bombažnega prediva za trikotažo, popelin, nogavice, tenkega ženskega platna in tkanin za dežne plašče. Letos bo izdelala prvih 300 ton prediva, ki smo ga morali doslej uvažati.

V OSIJEKU GRADIJO PRVO TOVARNO ŠIVALNIH STROJEV

Letos bodo v Osijeku zgradili prvo tovarno šivalnih strojev v državi, ki jih zdaj kupujemo v inozemstvu. Spočetka bo tovarna opravljala montažna dela. Kasneje pa bo prišla na samostojno proizvodnjo z zmogljivostjo 6000 strojev na leto.

Ali smemo toliko sekati v naših gozdovih?

Ko je gospodarski svet kranjskega okraja razpravljal o prošnjah za posek lesa v letošnjem letu, je ugotovil, da so gozdni posestniki v nekaterih občinah zaprosili za tolikšen posek lesa, da bi ugoditev povzročila pravo pustošenje naših gozdov. Zaradi tega so za območje posameznih občin določene kvote, ki predstavljajo zgornjo mejo, do katere bodo sečnje dovoljene. Višina dopustnega poseka je odvisna v prvi vrsti od proizvodne zmogljivosti gozdov, to se pravi od tega, koliko imamo v gozdu neposekanih zalog in kolik je letni prirastek.

Stanje naših gozdov vzbuja zaskrbljenost vseh gospodarstvenikov, ne samo gozdarjev, ki upravljajo in oblikujejo gozdna zemljišča. Strokovnjaki so ocenili, da so lesne zaloge v gozdovih za okoli 40 odstotkov nižje od normale, ki bi lahko bila v naših gozdovih. Prirastek na lesu je prenizek. Glavnica v gozdovih so lesne zaloge, gmota stoječega lesa, na kateri se množi letni prirastek. Če je glavnica nizka, so tudi obresti nizke. Zato pri naprednem in umnem gozdnem gospodarstvu težimo za povečanjem množine in vrednosti zalog v gozdu in s tem trajno povišujemo donosnost gozda. Po navedbah strokovnjakov znaša letni prirastek v naših gozdovih komaj 2 do 2,5 kub. metra na 1 ha gozdne površine. V naprednih deželah z razvitim gozdarstvom pa znaša 6 in celo več kubičnih metrov.

Znatne površine zavzemajo pri nas mladi, še nedorasli gozdovi, kjer ni zrelih zalog za posek, kljub temu, da je tu prirastek dober. V poštev pride le redčenje drobnih sortimentov. Več kot tretjina gozdnih površin v kranjskem okraju ima značaj varovalnega in zaščitnega gozda, kjer so sečnje lesa omejene le na zmerno prebiranje in manjše vmesne užitke. Take zaščitne gozdove imamo pretežno v goratih predelih, na strminah, kamenitih pobočjih, ob vodovju itd., kjer varujejo nižje ležeča zemljišča in naprave pred plazovi, usadi, pred izpiranjem in odnašanjem, preprečujejo nastajanje hudournikov, zadržujejo grušč, izravnavajo odtekanje voda, kar je odločilnega **pomena za obratovanje hidrocentral.** (Pri nas Moste, Medvode, Mavčiče.)

Iz navedenih razlogov smo **prisiljeni, da sekamo** manj, kot znaša sedanji prirastek v gozdih. Vemo, da se je v letih 1947—52 posekalo večletni prirastek in da je gozd moral dati znatne žrtve za potrebe obnove in izgradnje naše industrije. Sedaj pristopamo k obnovi gozdov in leto 1953 predstavlja šele začetek naporov za zniževanje sečenj. Najvažnejši ukrep za izboljšanje gozdnogospodarskega stanja je ravno znižanje sečnje lesa in vzporedno s tem se mora zniževati tudi potrošnja lesa. Tega se morajo zavedati vsi, tako gozdni posestniki in upravitelji gozdov kakor tudi potrošniki lesa. Lansko zimo je v ravninskem delu Gorenjske sneg napravil ogromno škodo, ki se bo poznala desetletja v teh gozdovih. Nerazumljivo je, kako morejo posestniki teh uničenih gozdov sedaj zahtevati, da se jim odobrijo sečnje še preostalih okrnjenih sestojev. Saj imajo po večini vsi velike zaloge lesa in drv na svojih dvoriščih (na primer v občini Naklo, Šenčur, Cerklje in drugod)!

Opaža se lahkomiselno razmetavanje z lesom, kakor da bi ga imeli na pretek in da so gozdovi neizčrpni! Množe se razne »nabiralne akcije« lesa in vse naj bi plačeval že tako izčrpan gozd. Gasilsko društvo v neki vasi si želi nabaviti paradne uniforme — in evo, nabiralna akcija lesa. Tudi dolgove zadružnikov naj bi po mnenju KZ Voklo plačal gozd. Zadružni funkcionarji predlagajo v ta namen posek lesa od 500 m³! Naj bi ti funkcionarji pregledali gozdove okoli Voklega in Vogelj, pa bi videli, kakšne težke poškodbe so v njih še od lanske zime in kako so gozdovi že od prej slabo zaraščeni, pretežno steljniki, izčrpani s slabim donosom! Po tej poti ne kaže iti naprej.

J. F.

Delitev dobička v eni od najstarejših zadrug

Sitarsko žimarska zadruga v Stražišču je ena najstarejših proizvajalnih zadrug v Sloveniji. Preteklo soboto so se njeni člani zbrali že k 47. rednemu letnemu občnemu zboru in ugotovili, da so imeli lani skoraj za 28 milijonov prometa in 1 milijon 461.000 čistega dobička.

Zadruga je ugotovila, da bo morala svojo dejavnost razširiti in začeti s proizvajanjem novih predmetov, kajti s siti ne more več uspešno konkurirati. Kakšni naj bi bili ti novi predmeti, še ni bilo sklenjeno, vendar pa so vsi zadružniki dali svoj pristanek.

Ko so razpravljali o delitvi dobička, so si bili edini, da ga polovico porabijo za investicije. Sklenili so, da bodo postavili parni kotel in uvedli več tehničnih izboljšav. Tako želijo izboljšati delovne pogoje in dvigniti proizvodnjo. Ostali del dobička so namenili za obratni, socialni in kulturno-prosvetni sklad, **kar 20 odstotkov pa** so si razdelili med seboj.

Pri delitvi podpor različnim društvom in organizacijam so pokazali precej velikodušnosti. »Svobodi« so namenili 20.000, za dograditev športnega doma pa 75.000 dinarjev. Prav tako so se odločili prispevati 100.000 dinarjev za graditev obrtnega doma v Ljubljani in 50.000 za kranjski obrtni dom. Ta sklep je toliko pomembnejši, ker je to prvi prispevek za kranjski obrtni dom. Tudi na komunalno dejavnost mesta Kranja niso pozabili. 97.000 dinarjev so namenili kot svoj prispevek za graditev stražiškega vodovoda.

Zelo živahna je bila razprava ob sprejemanju tarifnega pravilnika, o katerem so že predhodno razpravljali na sindikalnem sestanku in ga nato razobesili na oglasno desko. Odločili so se, da dvignejo tarifne postavke za delovna mesta pri česalnih strojih, ker je to delo izredno naporno zaradi prahu.

Na koncu so izvolili nov upravni in nadzorni odbor ter delegate za skupščino Okrajne obrtne zbornice.

M.

Takih gostincev ne rabimo!

Enajstega februarja sem sedel v tržiški »Pošti« in poslušal prav zanimiv pogovor med natakarico in gosti. Gre za zelo žalostno stvar, ki nam Tržičanom ni v ponos.

V gostilni je bilo večje število domačinov in tujcev. Slednji so želeli, da jim natakarica postreže z žemljami in čajem. Vsa skrušena jim je natakarica morala priznati, da jim z žemljami ne more postreči, ker — skladiščniki še spijo. Ura je bila pol osmih zjutraj.

Gostje so z natakaričinega obraza brali, da ji ni vseeno. Zato je ni nihče »oštel«. Začeli so jo poučevati, kaj mora storiti, da se stvar uredi. Na sestanku kolektiva naj bi kritizirala, so ji svetovali. Toda morala jim je priznati, da je to že večkrat storila, vendar zaman. Tudi upravnika vedno nadlegujem — pravi natakarica, — a kaj ko imajo vsi gluha ušesa.

Pridružujem se mnenju gostov. Menim, da je za tako stanje odgovoren delavski svet prav tako kot upravnik. Čas je že, da se temu napravi konec. Saj je bilo čuti že dovolj pripomb glede postrežbe, čistoče, zlasti stranišč, itd. Mestni ljudski odbor naj napravi red!

J. R.

Kmetijski svetovalec

K. F. Naklo — Ali je dobro črno deteljo gnojiti s kostno moko in kdaj? Če pa ni dobro, kakšno umetno gnojilo bi prišlo v poštev?

Detelja potrebuje fosfor, kalij in apno. Kostna moka pa ima sicer fosfor, toda boljši bi bil superfosfat, ki vsebuje tudi mavec — apneno gnojivo. Superfosfat tudi hitreje deluje. Razen superfosfata ji je treba dati še kalijeve soli. Torej: zgodaj spomladi 200 kg **superfosfata** in 100 kg kalijeve soli ali pa 800 kg lesnega pepela na en hektar.

Ali bi bilo dobro gnojiti z apnenimi gnojili njivo, na kateri mislim saditi krompir? — Kdaj in kako naj ga trosim? Ali bi prišlo v poštev še kakšno drugo gnojilo?

Ako v zemlji ni apna, je sicer dobro apniti, vendar krompirju ne zadostuje samo apneno gnojivo. Krompir potrebuje zlasti dušik in kalij. Ako nimate hlevskega gnoja ali če je bila njiva že lani dobro pognojena s hlevskim gnojem, tedaj dajte na ha 500 kg nitrofoskala. Nitrofoskal potrosite pred saditvijo (pred branjenjem), da ga zavlečete v zemljo.

V jeseni sem podoral črno deteljo in posejal pšenico, nisem pa gnojil. Spomladi bi rad pognojil njivo z umetnimi gnojili, toda ne vem s kakšnimi?

Ker je prej rasla detelja, ni treba gnojiti s hlevskim gnojem, kajti pšenica bi bila prebujna in bi polegla. Potrosite po njej takoj 200 kg superfosfata.

Ko sem izoral krompir, sem njivo pognojil s hlevskim gnojem in posejal soržico. Tu bi spomladi vsejal črno deteljo. Ali bi bilo dobro tudi to pognojiti z umetnimi gnojili in s kakšnimi? Koliko časa pred setvijo detelje bi moral trositi umetno gnojilo — morda že na sneg?

Ako je soržica gnojena s hlevskim gnojem, bo dovolj tudi za prvo rast detelje. Dušik potrebuje detelja le, dokler se dobro ne vkorenini. V hlevskem gnoju je dovolj dušika za soržico in začetno rast detelje. Dobro bo pa za soržico in deteljo, če potrosite takoj spomladi na soržico 200 kg superfosfata in 100 kg kalijeve soli na ha. Pozimi pa zopet potrosite na deteljišče 200 kg superfosfata in 100 kg kalijeve soli ali 800 kg lesnega pepela.

F. V. iz Tuhinja — Kaj je vzrok, da je zemlja kisla in s čim naj gnojim?

Kisla je mokra zemlja, ker mokrota zavira vstop zraka v zemljo. Če so tla močvirna, ni druge pomoči kot da jih izsušimo, bodisi z odprtimi jarki ali pa s pokrito drenažo. Nekoliko previažna tla pa popravi apnenčev pesek (živi apneni prah ali zmleti apnenec). Apnenega prahu damo vsakih 5 let kakih 20 mtc na hektar, zmletega apnenca pa še nekoliko več.

Krompir ali breskve?

Naslov je res malo čuden, ker so breskve boljše od krompirja — vendarle sem proti breskvam. Breskvina uš (Misus persicae) spomladi zapusti breskev in se preseli na krompir. Ker ima krila, se hitro spreletava z enega krompirjevega lista na drugi. Z dolgim rilčkom sreba sok iz rastline. Pri tem delu raznaša z ene cime na drugo virusne bolezni, ki jih kmetje imenujejo **izrojevanje krompirja** (ali degeneracija). Virus je namreč do zdaj najmanjše, kar še lahko imenujemo »živo«, je manjši od najmajših bacilov in ga ni mogoče ugotoviti s povečevalnimi aparati, temveč samo na osnovi zunanjih znakov, ki jih povzroči na rastlini. Mnoge nevarne bolezni pri živalih in ljudeh so prav tako virusnega značaja.

Izrojevanje krompirja je v področju breskvinih nasadov naglo. V Krškem morajo krompir po treh letih obvezno zamenjati, ker v tem času virus v krompirju že toliko napreduje, da prepreči rodnost in zdravo rast. Tak krompir seveda ni več za seme in z nobenimi sredstvi ga ne moremo več ozdraviti. Nabaviti moramo novo seme, ki še nima v sebi virusnega soka. Na degeneracijo vpliva sicer tudi prevelika vročina, premalo padavin in lastnosti zemlje, vendar v **našem okraju pride v poštev samo bolezen, ki jo prenašajo breskvine uši!**

Naše področje je eno od glavnih pridelovalcev semenskega krompirja. Zemlja in podnebje sta sila ugodni za **krompir, ker je dosti** padavin, zemlja kisla in prhka. Na žalost pa ne moremo trditi, da se v naših krajih krompir ne izrodi. Tudi v kranjskem okraju se sčasoma izrodi vsak krompir. To se pravi, da je naša glavna kultura ogrožena. Položaj je iz leta v leto slabši samo zato, ker po mestih in celo sami kmetje gojijo breskve ob zidovih, kjer so zaščitene od mraza in obrnjene proti soncu. (Nekateri so se opogumnili celo za nasade, čeprav vedo, da jih bo slej ali prej uničil mraz in slana. Položaj je zdaj tak, da so breskve tako številne, da je degeneracija krompirja splošen pojav, ki naglo narašča.

Kmetijstvo na Gorenjskem se opira predvsem na živinorejo, gozdarstvo in krompir. To so trije glavni stebri. S sajenjem breskev spodrivamo krompir. Zato ne bi bilo dovolj, da kmetje prosijo, naj se v bodoče brestve več ne sadijo, temveč bi bilo prav, **da delegati kmetijskih zadrug zahtevajo v Svetu proizvajalcev, da se izglasuje odredba o poseku breskev na vsem področju kranjskega okraja.**

Iztrebljenje breskev bo vplivalo na dolgotrajno rodovitnost krompirja. Naš okraj bo na ta način postal najpomembnejši proizvajalec semenskega krompirja, kajti drugi okraji si mnogo težje privoščijo take ukrepe. Do sedaj smatrajo Postojno, Tolmin, Trbovlje, Maribor, Celje, ljubljansko okolico prav tako za rajone semenske ga krompirja, toda v teh okoliših ima breskev že mnogo boljše pogoje uspevanja in jo bo težko izriniti.

Poleg razmeroma deževnega podnebja in zmerne toplote je naš okraj še prirodno ograjen z gorami, ki preprečujejo zanašanje breskvinih uši iz južnih predelov. Zatorej se odločimo: ali breskve ali krompir. In čeprav so breskve boljše od krompirja, se le odločimo za krompir!

Inž. Janez Perovšek

Načrtno urejanje planinskih pašnikov - racionalno izkoriščanje paše

Ko so prišli planinski pašniki med splošno ljudsko premoženje, so jih urejali pašni odbori, v katerih je bil tudi po en odbornik KLO kot zastopnik upravnega organa. Z ustanavljanjem raznih odsekov pri kmetijskih zadrugah, ki naj bi prevzeli operativo kmetijske proizvodnje, se je več pašnih odborov vključilo v kmetijske zadruge in ustanovilo lastne pašne odseke. Marsikje pa tega še niso storili, zato je skrajni čas, da pašni odbori takoj uredijo svoje odnose do kmetijskih zadrug, ki so od občinskih ljudskih odborov prejele planinske pašnike v izkoriščanje. Kmetijske zadruge sestavljajo same pravila, pri čemer jim pomaga osnutek pravil, ki jih je sestavila Okrajna zadružna zveza. Po tem osnutku je predviden za vsak pašnik samostojen pašni odbor, vezan na živinorejski odsek v zadrugi, tako da je predsednik ali drug član pašnega odbora hkrati odbornik živinorejskega odseka v zadrugi.

Večino naših pašnih udeležencev doslej ni bilo mogoče pripraviti do tega, da bi pomagali pri vzdrževanju in izboljšavanju planinskih pašnikov. Predsednik pašnega odbora Ive Dolgan je celo izjavil, da niti četrtina pašnih udeležencev ni prišla delat na planino. Tisti pa, ki so se vabilu odzvali, so godrnjali, češ zakaj bi morali delati oni, če večina ne dela. Ker so delali brez volje, niso kaj prida storili.

Iz teh razlogov so v kranjskem okraju od večjih planin Brnina, Dolge njive, Koroška, Javornik, Blegoš, Porezen in Sorške planine, manj pa Tegošče, Šija, Kofce in Pungrat, zanemarjene in zaraščene z grmovjem. Na teh planinah bi po čiščenju pridobili mnogo paše. Brez hleva so planine Brnina, Dolge njive, Tegošče, Porezen in Sorške planine. Tudi ostale manjše planine so večinoma v slabem stanju; nad polovico so zaraščene z grmovjem. Več planin bi bilo potrebno redno očistiti kamenja, ki se vsako leto privali z višjih skalnatih terenov in leži razmetano po vseh pašnikih ter tako zmanjšuje pašne površine. Napajališča so marsikje neurejena, čeprav bi to ne zahtevalo dosti truda. Pašnikov ne gnojijo, kar pa bo nujno potrebno, če hočemo, do bomo napredno gospodarili in da bomo imeli večje koristi od planin. Tudi ograje so na nekaterih planinah v prav slabem stanju, ponekod tudi podrte, tako da pride na nezavarovanih krajih do nesreč, iz obmejnih pašnikov pa uhaja živina v Avstrijo.

Da bi pašni udeleženci res poskrbeli za pašnike, je Okrajni ljudski odbor na podlagi Zakona o agrarni skupnosti sprejel sklep, naj občinski ljudski odbori — upravni organi planinskih pašnikov — vsako leto izdelajo skupno s pašniškimi odseki KZ načrte vzdrževalnih in zboljševalnih del. Delovne dni, potrebne za ostvaritev načrta, razdelijo med pašne udeležence po številu živine, ki jo pošiljajo na pašo, za kar jih zadolžijo na skupnem sestanku. Kdor dela ne bo opravil ali plačal, bo izgubil pravico do pašnje.

Ta sklep bodo tisti pašni udeleženci, ki jim ni vseeno, če planine še nadalje propadajo, nedvomno pozdravili. Občinski ljudski odbori in kmetijske zadruge pa bodo morali skrbeti, da se bo ta sklep dosledno izvajal. Načrt dela naj sestavijo povsod čimprej, da bodo pašni udeleženci svoje delo opravili še pred odgonom živine na pašo. Prav tako je treba že prej zbrati denar od tistih, ki ne bodo sami delali, kajti kasneje, ko bo njihova živina že na planinah, bo denar teže izterjati, težko pa bi bilo tudi delavce, ki naj te gospodarje nadomestijo, plačati.

ing. P.

Tekmovanje kranjske mladine

Mladinski aktiv v tovarni Inteks, ki je med tovarniškimi aktivi LMS v Kranju eden najboljših, lani pa celo v vseh tekmovanjih prvi, je v počastitev V. kongresa LMJ organiziral doslej največje tekmovanje kranjskih mladinskih aktivov. Preko 140 mladincev in mladink iz 9 aktivov se bo pomerilo v namiznem tenisu, šahu in kegljanju.

Za to tekmovanje je uprava Inteksa poklonila prehodni pokal, ki ga bo dobil ekipni tekmovalec. V trajno last pa ga bo dobil aktiv, ki si ga bo osvojil 3 leta zapored ali 5 let v presledkih. Tako tekmovanje nameravajo namreč poslej organizirati vsako leto.

Poleg pokala bo prejel ekipni tekmovalec tudi diplomo Okraj. komiteja LMS, zmagovalci v posameznih disciplinah pa plakete.

Pred durmi - važna ZDRAVSTVENA AKCIJA

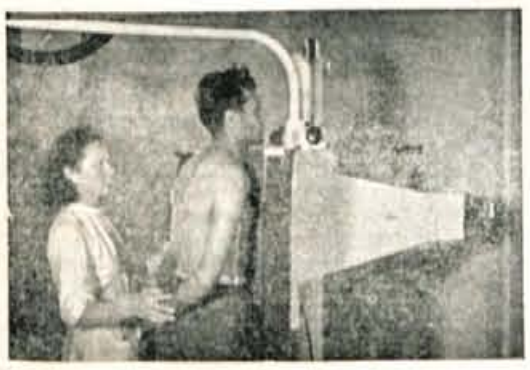

18. marca bodo pričeli v kranjskem okraju obvezni fluorografski pregledi vsega prebivalstva nad 15. letom.

Na sliki: fluorografski zaslon pri fotografiranju pljuč in srca. S to napravo bodo pregledali na uro tudi po sto ljudi.

7. MARCA
AKADEMSKI PLES

Piše Stanko Bunc

O delu Študijske knjižnice

(Nadaljevanje in konec)

Čeprav si knjižnica še ni mogla priboriti pravice do prejemanja dolžnostnega izvoda, kakor ga prejemajo druge študijske knjižnice, si je vendarle s pomočjo prosvetnega načelnika tov. Dušana Bavdka in ob razumevanju ravnatelja Gorenjske tiskarne tov. Ignaca Šumija zagotovila redno dobivanje vseh tiskov iz omenjene tiskarne, kar praktično predstavlja skoro vso knjižno produkcijo na Gorenjskem.

Sedanja knjižna zaloga obsega najraznovrstnejša dela. Veliko je leposlovja, med znanstvenimi knjigami prevladujejo zgodovinska, pedagoška in gospodarska dela, manj je tehničnih. Po jeziku je največ slovenskih, precej tudi srbskih in hrvatskih ter nemških, iz drugih jezikov pa le malo. Po vrsti tiska je v slovenskem oddelku okoli 160 revij in časnikov, približno enako število knjižnih zbirk, ostalo so posamezne knjige in brošure, medtem ko je muzikalij, slik, grafik, zemljevidov in rokopisov še silno malo.

Materialno stanje knjižne zaloge je različno. Veliko knjig in revij je nevezanih ali pa je njih vezava že tako uničena, da jih bo treba dati prevezati ali pa jih celo nadomestiti z boljšimi izvodi. Največja nevšečnost pa so velikanske vrzeli v serijah revij in časnikov ter knjižnih zbirk, prav tako tudi v kolekcijah del posameznih avtorjev. Dopolnjevanje manjkajočega je tudi eno izmed temeljnih pogojev, da bo mogla knjižnica opravljati svojo kulturno nalogo v polni meri.

Obisk knjižnice je po preselitvi rasel vzporedno s postopnim urejevanjem slovenskega oddelka in se dvigal iz meseca v mesec. Za stranke je bila knjižnica odprta vsak dan od 8.—12. ure. V zadnjih štirih mesecih je zabeležila statistika okrog 200 obiskov, nad 500 izposojenih del na dom ter več del, ki so jih interesenti uporabili v samem lokalu. Število obiskov in izposojenih del bi bilo že v tem času neprimerno večje, če bi mogla knjižnica interesentom postreči z vsemi tistimi deli, ki so jih v njej zaman iskali. Tej potrebi znanja željnih množic bo treba posvetiti največjo pažnjo.

Knjižnično delo je bilo doslej omejeno predvsem na notranje poslovanje: na odbiranje knjig, izločanje odvečnega in nerabnega, razvrščanje knjig po policah, koncentracijo knjižne zaloge, pisanje katalogov revij in knjižnih zbirk ter listovnega imenskega kataloga in na strežbo obiskovalcem. Javnosti se je knjižnica predstavila z nekaterimi članki v dnevnem časopisju in s svojo prvo knjižno razstavo. Ob priliki odkritja spomenika pesniku Prešernu je bila v izložbenem oknu Državne založbe Slovenije med 20. dec. in 6. jan. prirejena Prešernova razstava, ki je imela namen, pokazati ljudskim množicam in ljubiteljem Prešerna veličino in pomen našega slavljenca, obenem pa opozoriti javnost na kulturne zaklade naše knjižnice. S posebno podporo MLO je za to priliko uspelo pridobiti za knjižnico nad 60 del prešernoslovja, med njimi precej redkosti in dragocenosti.

V novem letu čaka knjižnico vrsta velikih nalog: dokončna ureditev knjižničnih prostorov, pridobitev čitalnice, garderobe in shrambe; nabava celotne knjižnične opreme v enotnem slogu; sistematično nakupovanje tekoče in dopolnjevanje starejše književnosti; pridobitev pravice do prejemanja dolžnostnih izvodov vsake publikacije iz vse naše republike; koncentracija vse knjižne zaloge v knjižnične prostore; nadaljnje odbiranje in razvrščanje ter izločanja zaloge; inventarizacija celotne zaloge ter katalogizacija vsaj slovenskega oddelka; priprava knjižnice v takšno stanje, da bo mogla biti še letos odprta z vsemi svojimi zakladi za splošno uporabo, in to dopoldne in popoldne.

Naštete naloge so tesno vezane druga na drugo, zavise pa od tempa izpolnitve temeljnih pogojev: ureditve prostorov, nabave opreme, obogatitve in dopolnitve zaloge ter kreditov.

Uprava je zastavila vse sile in ljudska oblast je z velikim razumevanjem in primernimi sredstvi krepko pomagala, zato moremo tudi za naprej trdno upati, da bomo z njeno nadaljnjo in še povečano pomočjo prebrodili vse ovire in uspešno rešili zastavljene naloge. Z vedrim očesom pričakujemo dan, ko se bo okoli novega Prešernovega spomenika zablestelo prihodnje kulturno središče našega mesta: Prešernovo gledališče, Mestni muzej in študijska knjižnica.

Marijan Dolinar v vlogi mandarina Maa (Klabundov »Krog s kredo«)

Maj - Mesec mladosti

Mladina kranjskega okraja je na svoji letni konferenci v decembru sklenila organizirati veliko revijo kulturnega, telesnovzgojnega in družbenega dela sploh, s katerim se bavi. »Mesec mladosti«, tako bodo imenovali revijo, bo v maju.

Na reviji bodo sodelovala vsa društva, v katerih je mladina vključena: »Svoboda«, »Partizan«, ljudskoprosv. in športna društva, »Ljudska tehnika«, gasilci, taborniki, strelska društva itd.

Ne kaže pa koncentrirati vse te ogromne in pestre dejavnosti v en sam nastop. Občinski komiteji LMS bodo med posvetovanjem s predstavniki vseh družbenih organizacij in društev izvolili prireditveni odbor za izvedbo »Meseca mladosti« v svoji občini. Pri tem bodo stremeli k vsebinski dognanosti programov, dobremu idejnemu izboru del in vključitvi čimvečjega števila mladine. Občinski prireditveni odbori so pri organizaciji in izvedbi teh prireditev povsem samostojni. Kjer bo več volje in truda, tam bodo rezultati častnejši.

Razumljivo je, da na reviji ne bodo nastopali sami mladi. Sodelovali naj bi tudi pevski zbori odraslih, igralske družine s starejšimi člani ipd., tako da bodo mobilizirani vsi, ki sodelujejo v družbenih organizacijah in društvih.

Nedvomno bo nekaj nastopov širše organiziranih, n. pr. v Kranju, Škofji Loki in Tržiču ter drugih večjih krajih kranjskega okraja, če bodo bližnji prireditveni odbori na to pristali. Tako bo v Kranju pred rojstnim dnem maršala Tita veliko zborovanje tabornikov, nastop združenih mladinskih in pionirskih pevskih zborov ter telovadni nastop pionirjev in mladincev. Notni material za pevske zbore in proste vaje je že pripravljen.

Mladina je navdušena za »Mesec mladosti« in kaže pripravljenost, da to kulturno manifestacijo dostojno izvede.

Literarni večer kranjskih gimnazijcev

V nedeljo so v Prešernovem gledališču nastopili mladi literati — kranjski gimnazijci in brali svoja dela: pesmi, prozo, esej in dramo. Z žalostjo je pač treba ugotoviti, da je bila dvorana na pol prazna, kar potrjuje, da se kranjsko občinstvo premalo zanima za prizadevanja gimnazijske mladine, predvsem pa za njeno kulturno dejavnost. Toda naj je tako ali drugače, namen večera je bil dosežen: seznanili smo se z deli mladih pesnikov in pisateljev.

Literarni večer je bil posvečen, kakor je to označil v uvodnih besedah osmošolec Janez Čelik, spominu našega velikega pripovednika Lovra Kuharja — Prežihovega Voranca. V tem smislu je bil prebran tudi esej Jožeta Pogačnika »Prežihov Voranc kot dramatik«. V svojem izvajanju je Pogačnik opisal lik Prežiha in njegovo v življenju in delu »s trnjem posuto pot«. Nato pa je pravilno analiziral Prežihovo kmečko dramo »Pernjakovi«.

V soboto „Žogica nogica“

Za Pogačnikom je bral dve svoji pesmi epskega značaja Valentin Pivk. Prva pesem »Spomini na taborišče Mathausen« je vzbujala vtis nedoživetosti in gledanja na poezijo kot na skupek rimanih besed; drugi pesmi »Interniranec izpoveduje« se prvo ne bi dalo očitati, ker se je zdela doživeta, vendar pa oblikovno šibkejša kot prva. Prizadevanja V. Pivka pa so kljub pomanjkljivostim v oblikovanju poezije vredna upoštevanja in pohvale. Sledila je proza Magde Dolganove (nastopala je kot gost) in Alenke Boletove. Dolganova je prebrala svojo črtico »Doma«, v kateri je prikazala ljubezen med kmečkim dekletom in »ljubljanskim« študentom. Pravilno in dobro zasnovana zgodba se je nekam neprepričljivo končala in vzbudila poslušalcu vtis nerealnosti. Lepi in prisrčni pa so bili opisi narave, v čemer, kakor je razvidno iz črtice, je tudi poglavitna moč tega dela. —

Medtem ko je Dolganova izbrala snov iz kmečkega življenja, je Boletova posegla v mesto. Toda na žalost ugotavljamo isto kot pri Pivku: njen odlomek iz daljše novele »Maja« je dajal vtis nedoživetosti. Boletova je posegla v tujo notranjost, ki je nikakor ni mogla tako podati, kakor bi lahko svojo. Skušala je prikazati razmerje med možem (Ivan), njegovo drugo ženo (Marijo) ter moževo hčerko iz prvega zakona (Maja). Zapeljiva snov, a potrebna velikega psihološkega študija. Vendar kaže Boletova talent, ki bi ga bilo zelo škoda zapraviti, ne da bi se poglobila vase in svoja lastna doživetja.

Boletovi je sledil Bojan Pisk, ki je z ljubezenskimi ciklusi »V črnem svitu«, »Zvezde šumijo« in »Ljubezen brez ljubezni« prikazal sebe kot močnega ustvarjalca, a preveč zagledanega vase in brezbrižnega do svoje okolice. Njegove pesmi vzbujajo vtis, da mladi pesnik išče, kakor sam pravi, »koordinate časa«, ki jih bo pa vsekakor našel. Piskova poezija je močno doživeta in oblikovno dovršena. — Kot zadnji je nastopil France Vurnik s prvim dejanjem svoje drame »Uprli so se«. Vurnik je postavil svojo dramo v okolico Lipniškega gradu v času kmečkih puntov. Njegovo delo je dobro in pravilno zasnovano. Oblikovno sicer nekoliko šibko, a vsebinsko in idejno dognano.

G. K.

Umetno kovaštvo ne bo izumrlo

Prejšnji teden je bila v Kranju zaključena razstava kroparskega umetnega kovaštva, ki je vzbudila med prebivalstvom nenavadno živo zanimanje. Številen obisk, ki ga druge razstave, žal, niti zdaleč ne dosezajo, je pričal, kako naš človek ceni pošteno in lepo delo vrlih rojakov iz Krope.

Plastika »Zmaj« — izdelek umetnih kovačev

V dvorani Tekstilnega tehnikuma so bili vsi razstavljeni predmeti predstavljeni v funkcijah, za katere so namenjeni. Prav poseben čar je vel iz številnih lestencev, ki so vsak zase pravi biser umetnoobrtne dejavnosti. Nadalje je bila razstavljena vrsta kovanih svečnikov, izveskov, pepelnikov, knjižnih opiračev, vaz, okenskih mrež i. dr. Posebna mikavnost je bilo kovano ohišje stenske ure, kakršne zdaj že serijsko izdeluje tovarna ur v Lipnici pri Kropi. Kovanim izdelkom je bila priključena tudi manjša zbirka primerkov kroparske graverske in cizelerske delavnice, ki dokazuje, da naši Kroparji iščejo novih poti za svoje umetniško izražanje in da žele kot samorastniki dvigniti kulturni in materialni standard svojega kraja.

Pogrešali pa smo na razstavi več kovane plastike, katera utegne v bodoče zadovoljiti tudi želje sodobnih projektantov, ki včasih ne morejo vključiti v svoje načrte utilitarnih kovanih predmetov, pač pa bi radi računali na čisto okrasje, t. j. na kovano plastiko. Z zmajem na ljubljanskem gradu in z levom za kroparsko kopališče ter s še nekaterimi drugimi kovanimi plastikami so dokazali, da so tudi tej najtežji panogi železarskega izražanja docela kos. (Pri tem se nam nehote vzbudi obžalovanje, da orlov za svetilkami v Prešernovem hramu ni skovala kroparska roka, ki je za to najbolj poklicana. Tako smo dobili iz pločevine primitivno izrezano okrasje, ki je brez umetniške vrednosti prav zaradi izdelave, četudi je bil načrt dober.)

Razveseljivo je dejstvo, da je bilo precej razstavljenih predmetov odkupljenih ter bodo poslej krasili javne prostore in gostinske obrate v Kranju. S tem so kupci dokazali svojo kulturnost in stremljenje po estetskem okolju, ki mora postati v bodočnosti naša splošna nujnost.

Č. Z.

/ / / / / / / / / / / / / / / / / /

Rešitev „Prešernove nagradne križanke“

Vodoravno: Vojvodina, stalagmit, jus, amo, igo, art, OF, rampe, krv, Atene, or, LRS, Krst pri Savici, ave, nauk, tko, Arif, Ind, »Dr«, ep, ste, CK, Mura (ali Sora), Krpa, ak, HFD, ceh, sok, Ra, ea, bat, vladar, menica, drn, rov, P. N., raca, leča, Op., rog, če, ni, sva, Avar, Čop, ovil, veza, opeka, omega, soda, ila, našarim, DIT, ca, Primičeva Julija, ji, oseke, uvala, prehodi, Lar, okovati.

Navpično: oj, Jur, vsak, DAPS, imeti, no, ti, agava, loti, gani, mre, it, bolnica, krik, prefekt, frank, Mr., krt, vso, EC, ovita, sud, ars, Dr. France, radar, ekcem, Prešeren, Uh (ali oh), ph, jol, pac, sv., kadr, biva, ta, Drač, noči, pravica, novela, Ovidij, palatin, gaza, svod, Ra, veni, čaše, pora, čemu, os, kača, Mija, oreh, avba, rjav, pse, Iko, med, luk, Ivo, ala, at.

Izid nagradnega žrebanja

I. 500 din dobi Jožef Knific, Prebačevo.

II. Celoletno brezplačno prejemanje »Glasu Gorenjske« — Jožica Luznar, Huje.

III. Polletno brezplačno prejemanje »Glasu Gorenjske« — Ivo Kovačič, Huje.

IV. Polletno brezplačno prejemanje »Glasu Gorenjske« — Anton Tehovnik, Zg. Pirniče.

V.—X. Knjižne nagrade prejmejo naslednji: Cvetka Dolenc, Ljubljana; Miro Pevec, Kranj; Marja Sajovic, Zlato polje; Slavko Drglin, Struževo, Ljudmila Skarabot, Struževo; Vlasta Lenardič, Kranj.

Javorniška LU je zaživela

Po zgledu Jesenic, kjer deluje v okviru »Svobode« Ljudska univerza s tedenskimi predavanji in v okviru LMS mladinska ljudska univerza, so se zganili tudi na Javorniku in obnovili ljudsko univerzo. Tudi na Javorniku deluje v okviru »Svobode«. Prvo predavanje je bilo minuli četrtek. Predaval je prof. Polenc iz Kranja. Zanimanje, ki so ga pokazali Javorničani za delovanje ljudske univerze in njeno prvo predavanje, vzbuja upanje, da bo tudi na Javorniku za redna predavanja ljudske univerze dovolj zanimanja. Prav bi bilo, da bi se v Javorničanih zgledovali tudi drugi kraji radovljiškega okraja in tako pomagali prebivalstvu do splošne in strokovne izpopolnitve.

P. U.

OB ŠESTI PREMIERI NA JESENICAH

Behrman „Zgodba njenega življenja“

Minuli teden je uprizorilo jeseniško Mestno gledališče šesto premiero, ki je bila istočasno 56. predstava v letošnji sezoni. Obe številki dokazujeta, da je gledališče neutrudno in njegovi člani res požrtvovalni.

S. N. Behrman je napisal več iger, od katerih je »Zgodba njenega življenja« najbolj blesteča in jo prištevamo med najpomembnejše ameriške odrske stvaritve. Pri nas jo je uprizorilo lani Mestno gledališče v Ljubljani; s tem je prišlo to delo prvič na slovenski oder. Iz duhovite konverzacije razberemo družbeno življenje in socialna nasprotja pred drugo svetovno vojno. Delo se odlikuje po izredno jasnih karakterizacijah nastopajočih oseb, kar zahteva resen študij posameznih vlog. Posebno vrednost mu daje realno prikazovanje ljudi z vsemi njihovimi odlikami in slabostmi. Kljub igrivosti, humorju in lahkomiselnosti pa veje iz teh v bistvu nesrečnih ljudi vseskozi neka toplina. V zgodbi spoznamo resničen utrip ameriškega življenja z delavskimi stavkami, z brezobzirno borbo za pozicije v družbenem in političnem življenju, spoznamo družbene in moralne predsodke, lažno moralo in borbo proti zmedi in sistemu.

Ta karakterna komedija stavlja velike zahteve tako režiserju kakor igralcem. Da je na Jesenicah uspela, gre nedvomno hvala režiserju Danilu Gostiši, ki brez dobrega ansambla seveda ne bi uspel.

Glavno vlogo v »Zgodbi« je odigrala **Tatjana Gostiševa** s psihološko poglobljenostjo in čustveno prefinjenostjo. Bila je idealna Marion. Njenega partnerja je zaigral **Marijan Stare** s tako življenjsko prepričljivostjo, da je kljub svojemu robatemu vedenju vzbudil v gledalcih globoke simpatije. Prizor, ko pripoveduje o tragični smrti svojega očeta-rudarja, je bil nedvomno eden najmočnejših ta večer. **Franjo Štibilj** v vlogi Leandra Nolana je bil uglajen častihlepnež. Štibilj je s to vlogo ponovno dokazal, da se zna odlično poglobiti v tovrstne ljudi. So pa rahlo motile napake v izgovorjavi širokih in ozkih vokalov. Epizodno vlogo blaziranega filmskega zvezdnika je zaigral **Milan Dornik** živo in prepričevalno. Dunajskega skladatelja Melchiorja Feydaka pa je solidno kreiral **Bojan Čebulj**. Marionina prijateljica — gospodinja, ki ima le nekaj skopih stavkov, je bila **Alma Jeramova**. Čeprav je vskočila namesto obolele Deranijeve tik pred premiero, je tako zaigrala, da je zlepa ne bomo pozabili. **Janko Markelj** je z njemu lastnim načinom zaigral časopisnega kralja. Delno je motila njegova obleka. Njegovo hčerko je ljubko in naravno interpretirala **Silva Samsa**.

V celoti je bila igra dobro naštudirana, ubrana in skladna. Scena režiserja ing. Danila Gostiše je zelo okusna in bogata in je viden dokaz scenatorjeve in režiserjeve sposobnosti in zmogljivosti gledališke delavnice.

S premiero »Zgodbe njenega življenja« sta proslavljala igralca Tatjana Gostiševa in Franjo Štibilj 20-letnico gledališkega udejstvovanja na amaterskem odru. Gledališki kolektiv je oba jubilanta obdaril, občinstvo pa toplo pozdravilo.

U. P.

KAJ JE HIMMLER GOVORIL O TOVARIŠU TITU

Desant na Drvar - Nemški načrt se je izjalovil - Tito se spominja 25. maja 1944

Po vojni je ob neki priliki tovariš Tito povedal naslednje podrobnosti o borbi pri Drvaru 25. maja 1944. leta:

»Jama v Drvaru je bila lepo urejena, dohod pa je bil zelo strm. V jutru 25. maja 1944 sem se zbudil prvi, ker sem hotel za svoj rojstni dan prirediti majhno slovesnost. Prav tako sem nameraval oditi h krojaču zaradi uniforme. Ko sem prišel pred duplino, sem videl, kako dva »Focke-Wulfa« letita proti Grahovem. Nikdar prej Nemci niso prihajali tako zgodaj, še v mraku. Takoj sem pomislil, da se danes nekaj pripravlja in da se bo še marsikaj zgodilo. Poklical sem stražo, naj prebudi Marka in Milana in naj prideta takoj v jamo. Ko sta se zbudila, sta takoj prišla v štab. Kmalu nato sem slišal zvok več letal, ki so, ko so preletela hrib, začela letati ena na to, druga na drugo stran. V začetku se jih nismo bali, vendar smo se zaradi nevarnosti bombardiranja umaknili globlje v jamo. V jami je bila globel, napolnjena z vodo, ki je segala prav do vrat naše barake. Zunaj se je že začelo bombardiranje in zračni pritisk je močno pritiskal v notranjost jame. Zanimivo je, kako je bilo to mogoče — vsekakor so morali biti neki kanali.

Napad iz zraka na Drvar sem pričakoval, zato sem rekel, naj se pri jezeru narede rovi. Predvideval sem, da lahko napadejo tudi s padalci, ker sem imel iz naših virov v Srbiji poročila, da nekaj sličnega pripravljajo Nemci tudi v Srbiji. Vendar me Arsa (Jovanovič op. prev.) ni poslušal.

Nemcem je uspelo dobiti v roke naše mitraljeze, iz katerih so odprli ogenj v našo barako in v jamo. V baraki sem pustil mojega nečaka Vlado in mu naročil, naj ostane tam vse do trenutka, ko bo treba barako zažgati. Tako je ostal tam ves dan. Kako se je počutil, ne vem, vendar je rešil res ves arhiv. Nemci ga niso uspeli dobiti.

V prvem navalu so nam (Nemci) pobili precej ljudi. Padel je Aleksander Tepavčić, telegrafist Joza, Buđa, prav tako telegrafist major Veljko Dražičević z ženo. Člani Okrožnega komiteja SKOJ so se borili do zadnjega.

Videl sem, kako so Nemci odpeljali moj jeep, ki je bil takrat spravljen v staji pri konjih. Ta jeep mi je podarili McLean. Iz jame, nekako 20 m nad zemljo, sem kakor z balkona sledil dogodkom. Z brzostrelko sem hotel streljati na tiste, ki so mi vzeli jeep, pa mi tovariši niso pustili. Vsem dogodkom smo lepo sledili, kako se Nemci pomikajo, kako likvidirajo posamezne hiše v Drvaru in kako se naši junaško branijo. Vse vidiš, vendar ne moreš pomagati. Marko in ostali so se povzpeli nad jamo. Stalno sem jih povpraševal, če so obvestili divizijo. Odgovorili so pritrdilno. Naenkrat so se na oni strani kose ob železniški progi pojavile majhne postave naših borcev. Tekli so. Prva je prispela neka brigada VI. divizije, naša oficirska četa pa se je borila pri šoli.

Tudi Tiger je bil v jami. Malo je manjkalo, da ga nisem ubil. Nekajkrat sem izvlekel revolver in že hotel sprožiti, pa sem se spet in spet premislil. Mitraljezci regljajo, mrtvi kot okrog mene ni večji od dveh pednjev. Ležim, Tiger pa se premika in me izdaja. Ko pridem preko brisanega prostora in najdem drugo mrtvo točko, ki je bila samo tolikšna, da mi je pokrila pol telesa, pride Tiger spet k meni in mi skače po ramenih. Spet izvlečem revolver in ga hočem ubiti, pa se premislim.

Najtežji trenutek je bila smrt Kardeljevega spremljevalca, slovenskega partizana Vlada. Krogla mu je prebila čelo in možgani so se razsuli, vendar nikakor ni mogel umreti. Zvijal se je v predsmrtnih krčih, kar je name strašno delovalo. Spet sem hotel vzeti brzostrelko in nameriti proti nemškemu oficirju, ki je, kakor se mi je zdelo, zadel Vlada, toda tovariši mi niso pustili streljati.

Končno smo se prebili iz pečine, naše enote pa so Nemce popolnoma obkolile. Tako se je izjalovil načrt nemške komande.

100.000 zlatih mark dobi tisti, ki izroči nemškim oblastem tovariša Tita živega ali mrtvega — to je objavilo nemško vojaško poveljstvo v Beogradu že v prvem letu okupacije.

Mišljenje nacističnih krogov o Titu

Nemška vrhovna komanda je molčala o rezultatih napada na Drvar vse do zavezniške invazije in je šele takrat, 6. junija, z velikim hrupom objavila sporočilo o napadu na Vrhovni štab, po sporočilu, da je odprta druga fronta:

»V Hrvatski so enote oboroženih sil in enote SS pod komando general-polkovnika Rendulića, podprte z močnimi borbenimi in bojnimi letalskimi enotami, napadle in razbile po težkih borbah, ki so trajale nekaj dni, center banditskih Titovih skupin. Sovražnik je izgubil po dosedanjih podatkih 6.240 ljudi. Razen tega je bilo zaplenjeno raznoliko orožje in mnogo materiala...«

Kaj so v vodilnih nacističnih krogih mislili o tovarišu Titu, nam najbolje pokaže odlomek iz govora, ki ga je imel Himmler 21. septembra 1944 v Jägerhöhe, ko je govoril grupi nemških višjih oficirjev. Med drugim je dejal:

»Želel bi omeniti samo še en primer vztrajnosti, vztrajnost maršala Tita. Priznati moram, da je ta Herr Josip Broz star komunist in močan človek. Na žalost je naš sovražnik. Zares je zaslužil naslov maršala. Vendar, ko ga bomo ujeli, ga bomo na licu mesta ubili, v to ste lahko prepričani. On je naš sovražnik, želel pa bi imeti vsaj ducat Titov v Nemčiji, ljudi, ki bi bili voditelji in imeli toliko odločnosti in tako močne živce, da se ne bi nikdar predali, čeprav bi bili obkoljeni. Ta človek nima ničesar, prav ničesar. Stoji med Rusi, Angleži in Amerikanci, a ima pogum, da se norčuje iz da ponižuje Angleže in Amerikance na najbolj smešen način. On je moskovski človek. Od tam so mu pošiljali orožje. Vedno je bil obkoljen, a je vedno našel način, da se je prebil. Nikoli ni kapituliral. Mi najbolje vemo, kakšne preglavice nam dela na srbsko-hrvatskem prostoru, samo zato, ker se vztrajno bori. On si drzne bataljon imenovati brigado in mi takoj temu nasedemo. Brigada? Bog nas obvaruj! Vojaški možgani si takoj zamislijo enoto šestih, osmih tisočev ljudi. V resnici trop tisočih potepencev naenkrat postane brigada. In tako mi razbijamo te divizije in korpuse, ta človek pa jih vedno znova ustvarja. To pa lahko napravi samo zato, ker je brezkompromisen in vztrajen vojak, ker je vztrajen komandant.«

Ko je bil po kapitulaciji Nemčije Himmler ujet, so med njegovimi zapiski našli tudi stenografske beležke tega govora. Angleška vlada je preko svojega ambasadorja v Beogradu g. Ralpha Stevensona izročila angleški prevod tega govora našemu Ministrstvu za zunanje zadeve.

Tovariš Tito v rojstni hiši ob ročnem mlinu, ki se ga še iz mladostnih let prav dobro spominja.

GORENJSKI PIONIR

Dragi moji!

No, pa še ta dva orcha — križanko in uganko — rešite in imeli jih boste vseh pet: posetnico in magični kvadrat iz 7. številke, križanko iz osme in oba današnja. Vse to pošljite na moj naslov. Vsi tisti pionirji, ki bodo pravilno rešili vseh pet težav, pridejo v poštev za nagradno žrebanje. Že zadnjič sem vam obljubil lepe knjižne nagrade. Danes pa še dodajam nekaj kilogamov čokolade, ki so mi jo poslali delavci gorenjske tovarne čokolade v Lescah.

Gotovo veste, kje so Lesce. Ne daleč od Bleda. Ni še dolgo, kar sem bil tudi sam tam in se dogovoril, da bom obiskal Bled s tistimi svojimi prijateljčki, ki bodo v mesecu marcu moji najboljši dopisniki.

Poskusite torej oboje! Oboje vam bo v prid: izurili si boste glavice, prebrali lepo novo knjigo, nagledali se boste Bleda in še najedli čokolade.

Kosobrin

Sankač v nedeljo na Zelenici

Radostni smo odšli v četrtek domov, ko smo zvedeli, da pojdemo v petek s sankami na Zelenico. Ni mi bilo toliko za sankanje. Več mi je bilo za smučarske tekme, ki so bile ta dan na Zelenici.

Zjutraj sem vstal ob pol sedmih (pol ure sem namreč zaležal) in se odpravil proti Tržiču. Tam smo se pionirji razdelili in krenili proti Sv. Ani. Pot ni bila zanimiva. Pri Sv. Ani so me v trgovini osušili za sto dinarjev, kar še sedaj obžalujem.

Med potjo smo imeli priložnost videti tri kozoroge. Tako so namreč pripovedovali drugi. Jaz sem videl samo enega in še tega po dolgem prizadevanju svojega vodnika sank.

Okoli desetih smo dosegli prvo počivališče, kjer smo prešteli sanke in se odpravili po ozki gazi proti tekmovalnemu prostoru — na Zelenico. Po enournem vzponu smo dosegli cilj proge za veleslalom. Tam sem sedel na vejo orjaške bukve, kjer sem se najedel in odpočil. Z užitkom sem opazoval tekmovalce, ki so se poganjali skozi vratca. Ko pa je eden zletel s tira v sneg, me je vse minilo. Odhitel sem proti počivališču pri podljubeljski cerkvi. Spet sem se odpočil, nato sedel na sani in s polževo brzino »odbrzel« proti Tržiču. Prva postaja je bila pri Ankeletu, kjer sem se dokončno prehladil. Ob pol petih sem se primajal domov. — Tako je končal moj enodnevni izlet.

Vido Poljanec, IV.a

Nagradni uganki

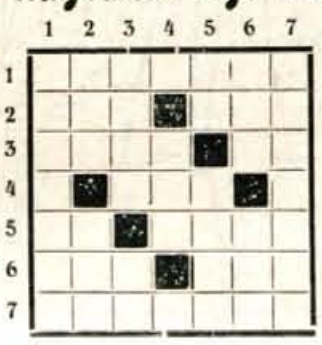

Vodoravno: 1. strah Cicibabanov, 2. vrsta pesnitve — žensko ime, 3. domače živali — nada, 4. vrsta prsti, 5. tukaj — poseduj, 6. star veznik — osebni zaimek, 7. pomerim, odmerim.

Navpično: 1. gora v Julijskih Alpah, 2. moško ime — reka v Bosni, 3. čeprav — razum, 4. ali (hrv.), 5. nikalnica, bog ljubezni, 6. avstralski ptič — nekateri, 7. stopicam.

UGANKA

Iz dimnika se mu vije oblak,
potnike vozi, pa vendar ni vlak.

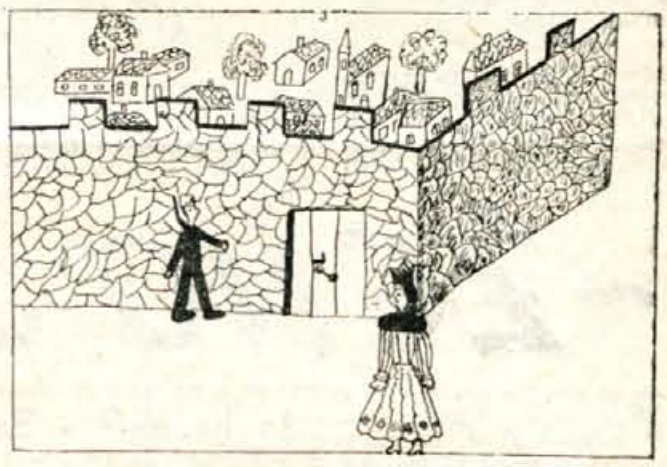

Gospodična Maja — Narisala Metka Mežkova

Prosvetni delavci kranjskega okraja v službi ljudstva

V tekočem šolskem letu se je začela večina naših prosvetnih delavcev intenzivno javno udejstvovati. Skoraj v vseh šolah so bili pozimi tečaji za doraščajočo žensko mladino, na katerih so učitelji skupno z zdravstvenimi in drugimi strokovnjaki posredovali znanje, ki ga mora žena obvladati, že zaradi požrtvovalnosti v teh tečajih uživa naše učiteljstvo med ljudstvom ugled. Mnogi učitelji pa se ne izkazujejo samo v tečajih, udejstvujejo se v dramatiki, lutkarstvu, vodijo pevske zbore, predavajo v okviru ljudskih univerz itd. Tako je postal prosvetni delavec v pravem pomenu besede ljudski učitelj, šola pa res ljudska ustanova.

Socializmu predani učitelji pa so šli še dlje. Da bi navezali tesnejše stike s starši in spoznali okolje, v katerem učenci žive, so zlasti v večjih krajih ustanovili društva prijateljev mladine. V Tržiču in v Kranju sta društvena odbora povabila najboljše pedagoge republiškega merila, da so posredovali staršem najpotrebnejše znanje o vzgoji in negi otrok. Škoda, da ne moremo takih predavanj zagotoviti tudi manjšim krajem. Tem priporočamo, da poslušajo vzgojna predavanja po ljubljanskem radiu.

V kranjskem okraju je bilo tudi več uspešnih in dobro obiskanih roditeljskih sestankov, na katerih prikazuje učiteljstvo vzgojne in učne probleme, ki jih opaža pri svojem delu. Žal pa se teh sestankov udeležujejo v glavnem le tisti starši, katerih otroci v šoli lepo napredujejo, redno prihajajo k pouku in so nasploh lepo vzgojeni. Skratka — prihajajo starši, ki nimajo niti težkih vzgojnih niti učnih problemov. Ni pa staršev, ki bi na teh sestankih lahko dobili koristna vzgojna navodila. Nekateri ne prihajajo, ker jih je sram neuspehov svojih otrok, drugi pa se za vzgojo svojih otrok ne brigajo, ker mislijo, da je za to zadolžena šola. Sami da imajo dovolj skrbi in dela z oblačenjem, snaženjem in prehrano otrok. To mišljenje je seveda popolnoma zgrešeno. Za vzgojo otrok je zadolžena vsa naša družba, predvsem pa njena osnovna celica — družina.

Staršem, ki se roditeljskih sestankov ne udeležujejo zaradi neuspehov svojih otrok, je treba na vsak način pomagati. Razumemo, da je materi, ki ne sliši o svojih otrokih nič dobrega, težko. Zlasti če se trudi z njimi, pa nima uspeha. Prav to je vodilo pedagoge kranjskega okraja, da so v januarju osnovali vzgojno posvetovalnico, kjer dobi sleherni roditelj brezplačno vsa potrebna navodila. Starši iz oddaljenejših krajev, n. pr. iz Selške ali Poljanske doline, se lahko obračajo tudi pismeno na posvetovalnico. Vprašanja lahko pošljejo tudi »Glasu Gorenjske«, ki bo preskrbel odgovore in jih objavil.

Vzgojna posvetovalnica bo dajala nasvete tudi glede poklica, ki naj ga otrok izbere. Tisti, ki si bo izbral telesnim in duševnim sposobnostim odgovarjajoči poklic, bo v življenju srečen in družbi koristen, če pa delo ne bo odgovarjalo njegovim sposobnostim, tudi družba ne bo imela od njega dosti koristi. Upoštevajmo tudi, da preživi sleherni več kot polovico življenja v poklicu, zato moramo izbiri poklica posvetiti vso pozornost! Zavrnimo že enkrat zakoreninjeni kapitalistični predsodek o manjvrednosti ročnega dela. Naši mladini moramo prikazati slabe in dobre strani tega ali onega poklica.

Ker ni več daleč do konca šolskega leta, naj starši že sedaj navežejo stike s posvetovalnico zaradi poklicnih nasvetov. Prijatelji otrok jim bodo z veseljem pomagali.

V. K.

Nekaj za naše žene

Kaj vse lahko napravimo iz starega kruha

Da star kruh lahko koristno porabimo, če ga zmeljemo, ve vsaka gospodinja. Tudi to, da iz njega napravimo prav okusne in tečne cmoke, ni nič novega. Drobtin pa je kaj kmalu dovolj in tudi cmokov ne moremo prepogosto postaviti na mizo, zato nekaj novih nasvetov o porabi starega kruha.

Zemljevo praženje: 6 starih žemelj ali prav toliko kruha zrežemo na kocke in jih polijemo s 3/4 l mleka, v katerem zžvrkljamo 2 rumenjaka, nekaj soli in 5 dkg sladkorja. Ko je kruh namočen, naredimo sneg iz 2 beljakov in ga narahlo primešamo žemljam hkrati s 5 kdg rozin. Zmes denemo na razbeljeno mast v pekači, ki jo nato zapremo v pečico. Ko je praženje pečeno, ga z vilicami zdrobimo, potresemo s sladkorjem in serviramo s kompotom.

Prepečeni marmeladni kruhki: Star kruh narežemo na tanke rezine. Vsako rezino previdno in hitro pomočimo v mleko, v katerem smo zžvrkljale 1 do 2 rumenjaka in jih nato na vroči masti zlato rumeno zapečemo. Že pečene namažemo z marmelado, ob robu pa nabrizgamo trdo stolčenega snega. Nato jih postavimo še za 5 minut v zmerno vročo pečico, da sneg zarumeni in kruhke gorke serviramo. Tudi mrzli so prav okusni.

Nadevana kruhova omleta: 30 dkg starega belega kruha polijemo s 1/2 mleka, da se dobro prepoji. Nato dodamo 5 dkg sladkorja, 1 do 2 rumenjaka in malo vanilije ter vse skupaj toliko časa mešamo, da nastane lepo, gladko testo. Nazadnje primešamo trd sneg iz obeh beljakov. Iz tega testa spečemo 2 omleti, ki jih moramo med peko previdno obračati, ker sta zelo krhki. Spodnjo omleto namažemo z marmelado, zgornjo pa posujemo s sladkorjem. Režemo ju kakor torto. Kruhove omlete so dobre tudi brez rumenjakov, samo da je sneg dovolj trd.

Jabolčni žemljevec: Poljuben model na debelo namažemo z maslom, obložimo dno s tankimi žemljinimi rezinami, posujemo vrhu na tanke rezine zrezanih jabolk, nato pride spet plast žemelj, ki jih poškropimo z maslom. Plasti menjavamo do vrha posode. Vrhna plast naj bo iz žemelj. Posebej zžvrkljamo 1/4 litra mleka, 3 jajca, 1 dl smetane in vse to vlijemo v posodo z jabolki in žemljami. Žemljevec pecimo v pečici.

O negi las

Lase si začnimo negovati v rani mladosti. Že otrok naj si češe lase z mehko krtačo, da si utrdi lasišče, prepreči prhljaj in izpadanje las. Glavo si perimo največ dvakrat na mesec, če pa je lasišče suho, bo enkrat na mesec dovolj. — Svetli lasje bodo ohranili barvo in dobili lesk, če jih bomo prali ali vsaj splakovali s kamiličnim čajem in sušili na soncu. Ko splakujemo lase, denimo v zadnjo vodo nekoliko kisa!

Prhljaj boste zgubili, če si boste lasišče vsako jutro masirali z raztopino 3 gramov kinina, 3 dl čistega alkohola in 6 dl prekuhane vode. Če je prhljaja zelo dosti, potem si pred pranjem zmasirajte lasišče z razgretim namiznim oljem, ki ste mu dodali nekaj kapljic ricinovega olja.

Izpadanje las boste preprečili z masažo lasišča. Masirajte si ga z mrzlo vodo v krogih od čela navzgor, ali pa se poslužite te-le tekočine: čaj iz koprivovih korenin zmešate s čistim alkoholom; po treh tednih (tekočino vsak dan pretresite) dodajte dvojno količino prekuhane vode.

Mastnih las ne perite prevečkrat. Od časa do časa jih očistite z grobimi otrobi in ščetko, ali pa z razredčenim alkoholom, ki ste mu dodali malo nastrganega mila (pol dl alkohola in 1 dl prekuhane vode). Lasišče otrite z vročo brisačo.

1. Spomladanski plašč krasi širok usnjen pas in trdo podloženi zavihki na žepih in rokavih. Originalen ovratnik. — 2. Pri zelo širokem spomladanskem plašču iz mehkega blaga (kamelovine) je videti, kakor da ima široke odprte zavihke, čeprav je brez ovratnika. — 3. Spomladanski kostim lepo učinkuje z bluzo ali s širokim šalom.

~ŽENO JE UBIL~

In kazen? - Samo partijski ukor!

Pod gornjim naslovom objavljamo odlomek iz knjige K. D. Kalinova »Sovjetski maršali vam govorijo«. K. D. Kalinov je bil obveščevalni oficir in šef tehnične sekcije sovjetske komande v Berlinu, 1949. leta pa je pobegnil v Zahodno Nemčijo. V teku svoje vojaške kariere je spoznal številne sovjetske vojaške funkcionarje iz neposredne bližine in o njih napisal omenjeno knjigo, ki ima prav mnogo pomanjkljivosti, vendar pa je v mnogočem zanimiva.

Semjon Budjoni - maršal kozak

Budjoni je konjeniški anahronizem, epična osebnost, ki spominja na generale Napoleonove konjenice, velike pijance in velike korenjake, katerih edina ambicija je bila, da v pospešenem galopu pomendrajo sovražno pehoto.

Legenda o njem je nastala že v dobi državljanske vojne, ko so se v Ukrajini njegovi kozaki priključili boljševikom. Takrat je bil Budjoni kavalerijski podoficir, ki je sanjal o podvigih hrabrih konjenikov.

Njegova popularnost v poznejši Rdeči armadi je bila izredno velika, Budjoni si jo je pridobil ne samo zaradi svoje vloge v času revolucije, temveč predvsem zaradi svojih brkov in številnih anekdot, ki so jih ljudje radi širili na njegov račun.

Prisostvoval sem eni njegovih nezgod, ki bi prav lahko postala tema kakega »rdečega vodvilja«. To zanimivo epizodo iz Budjonijevega življenja sem odkril po zaslugi kolege iz Tretjega oddelka, kapetana Brodskega, ki je moral leta 1925 ostati v Moskvi zaradi nujnih poslov v generalnem štabu prav tako kakor jaz.

Bila je neznosna vročina. Vsi, ki jim je bilo dano, da izkoristijo svoj dopust, so pobegnili iz glavnega mesta. Polovica gledališč je bila zaprta, kinematografi pa so predvajali le najslabše od že sicer slabih filmov... Nekega jutra se pojavi Brodski ves razburjen v moji pisarni:

»Moskva v tem času ni ravno zabavna. Toda, ali hočeš videti krasno predstavo?«

»Kakšno predstavo? Saj vendar predvajajo samo dolgočasne, stare in znane stvari.«

»Ne, ne govorim o gledališču. V žepu imam dve propustnici za zasedanje partijske kontrolne komisije. Pojdi z menoj!«

»Zakaj neki? Obravnavajo le nepomembne prestopke.«

»Pojdi z menoj, ti pravim, izplača se. Razpravljali bodo o slučaju tovariša Budjonija.«

...V mali dvorani partijske šole se je drenjala množica radovednežev. Trije člani komisije so sedeli za mizo. Predsedoval je neki šolc, bivši učitelj iz Vilne, nekdanji dijak neke šole za rabine, toda star boljševik, ki se je udeležil že revolucije leta 1905. Eden od članov komisije je bil Jenukidze (eden Stalinovih »prijateljev«, ki je izginil v času čistk v letih 1936—38, op. ur.) Stalinov prijatelj in rojak.

Šolc je govoril ruski precej tekoče, čeprav z nesigurnim a simpatičnim akcentom. Ko smo vstopili, je čital (pri čemer se je vstavljal pred težjimi besedami) zapisnik o slučaju nekega višjega funkcionarja Komisariata za zunanjo trgovino, ki je svoji ljubici daroval plašč iz lisičje kože, ki ga je ukradel v skladišču Komisariata. Obtoženec je bil kaznovan z izključitvijo iz partije, njegov primer pa je bil predan v nadaljnji postopek ljudskemu sodišču v Moskvi.

Potem je prišel na vrsto Budjoni. Šolc, ki je bil zaradi samega slučaja precej zmeden, mu je dejal v prijateljskem tonu:

»Sedite, tovariš Budjoni!«

Potem je njegov ton postal svečan in Šolc je objavil:

»Slučaj tovariša Budjonija, ki ga obravnavamo po nalogu generalnega sekretarja partije. Umor iz površnosti. Žrtev: njegova žena... Tovariš Budjoni! Vi ste slava in ponos Rdeče armade. Občuduje vas ves svet. Kako ste mogli to napraviti?«

Budjoni se je ves rdeč štorasto dvignil, toda kmalu je brez zmedenosti začel govoriti:

»Takole, tovariši! Veste, da sem zelo nervozen človek. Pripravila mi je borščč (ruska jed, op. ur.),. ki ga niti svinje ne bi jedle. Nekaj malega sem pripomnil. Imenovala me je butca. In pričela sva se kregati. In potem, ne vem, kako je prišlo do tega, se je sprožila pištola. Pravim, da je nisem hotel ubiti. Bila je v bistvu zelo dobra ženska. Bila je tam od nas, z Dona, poznal sem jo že 15 let...«

Člani komisije so se odstranili. Čez 10 minut je šolc že prebral obsodbo:

»Partijski kolegij kaznuje tovariša Budjonija z ukorom, ki ga je vpisati v njegov anketni list.«

Potem se je Budjoni ponovno oženil. Njegova današnja žena je za 25 let mlajša od njega. Pravijo, da tokrat ni kozak tisti, ki komandira v hiši.

ZANIMIVOSTI

VODNE SMUČI

Avstrijski konstruktor — amater Karel Scheiter z Dunaja je z uspehom sconstruiral nov tip avtomatskega vodnega vozila. Izdelal je specialne smuči — plovke, opremljene z majhnima bencinskima motorjema. Te vodne smuči lahko nosijo odraslega človeka normalne teže in se gibljejo s hitrostjo 40 km na uro. Vozač drži v vsaki roki po eno palico; z njima regulira hitrost in vzdržuje ravnotežje. Smer vožnje določa prav tako kakor smučar.

AEROPLAST NAMESTO POVOJEV

V medicinskih laboratorijih ameriškega vojnega letalstva so iznašli novo sredstvo za zaščito ran. Namesto s povojem zaščitijo rano z neko tekočino, ki se na rani strdi v obliki čvrste opne. Tako se ustavi krvavitev in rana obvaruje pred infekcijo. Prednost aeroplasta je tudi v tem, ker je prozoren, tako da je mogoče zmeraj videti, kako se rana celi. Aeroplast se da odstraniti brez vsakih bolečin.

AMERIŠKA

Ameriški jadralec Jolston je pred nedavnim doživel približno 15 km od obale brodolom. Po večurni borbi z valovi je nesrečnika rešila posadka trgovske ladje. Ko je bil že na varnem, je Jolston povedal, da bi bil lahko že pred dvema urama rešen. Tedaj, ko sta ga opazili dve mladenki, ki sta se pripeljali mimo v motornem čolnu. Ker pa je bil nag, sta ga prepustili na milost in nemilost usodi.

ZAKAJ SE STARI RIMLJANI MED SLIKANJEM NISO SMEJALI

V mnogih italijanskih časopisih se je pred nedavnim pojavil duhovit oglas, ki trdi, da se ljudje starega veka zato niso smejali med slikanjem, ker tedaj še niso proizvajali znamenite zobne paste „Durban"...

NOVA SNOV ZA KONSERVIRANJE UMETNIŠKIH SLIK

Ameriški znanstveniki so iznašli snov, s katero bo mogoče ohraniti umetniške slike dolga stoletja take,

kakršne so izšle izpod rok slikarja. Upajmo, da si bo ta proizvod utrl pot tudi k nam, s čimer bo rešeno vprašanje, kako ohraniti dela slovenskih impresionistov.

NAJVIŠJI MOST V EVROPI

V kanjonu Tare, v bližini vznožja Durmitorja, so tik pred začetkom druge svetovne vojne zgradili betonski most, ki je 155 metrov visok in 366 metrov dolg. Razpon glavnega loka meri 116 metrov. Most je najvišji v Evropi in eden najvišjih na svetu.

BISERA

„SOCIALNA DIREKTIVA"

Po direktivi iz Moskve je komunistična partija Holandije ukazala svojim članom, „naj se drže ob strani" med reševanjem poplavljencev, ker sodelujejo v tej akciji tudi zapadni imperialisti. Res „človekoljubna in socialna" direktiva!

PRVENSTVO V ŠAHU

Literaturnaja gazeta modruje v eni zadnjih številk o tem, zakaj zahodne države nimajo svetovnih šahovskih prvakov. V šahu, pravi, na zahodu ne bodo dosegli pomembnejših uspehov, ker je tam šah individualistična igra, ne pa kolektivna kakor v Sovjetski zvezi. Ne omenja pa, da ima SSSR celo profesionalne šahiste z nemajhnimi mesečnimi plačami in da je šahiranje tako rekoč obvezno za slehernega. Ne pove niti, da je šah med Rusi tradicionalna igra, ki jo je že carska Rusija podpirala (seveda odkrito) in to po izjavi finančnega ministra Podmejščakova zato, ker odvrača ljudstvo od revolucionarnih misli.

S sodišča

Popravek. V zadnji številki lista smo objavili, da se je **Marija Vreček iz Šenčurja** hotela rešiti zadnjega davčnega izplačila in ponaredila potrdilo o plačanem davku. To pa se v resnici ne nanaša na njo, temveč na **Pavlo Vreček iz Sr. vasi št. 5 pri Šenčurju**, kar s tem popravljamo.

Maks Sodnik iz Šenčurja je v prepiru z Jožetom Pintarjem zgrabil kos železa in hotel Pintarja z njim napasti. Le-ta je napad preprečil. Sodišče je Pintarju odmerilo 20 dni zapora. Ker pa ga je že pred kratkim obsodilo na 2 meseca zapora, je sedaj kazen združilo v 2 meseca in 7 dni.

Ivan Ravnahrib iz Struževega pri Kranju je v prepiru vrgel svoji taščі v glavo pralni stroj ter jo tako laže telesno poškodoval. Obsodili so ga na 2 meseca zapora.

Ivan Omahen s Hriba pri Lukovici je pred tamkajšnjo gostilno napadel z nožem svojega soseda in mu prizadejal resne poškodbe po obrazu. Obsojen je bil na leto dni zapora.

Maks Rozman je s svojima pomagačema Janezom Curakom in Jože Kladnikom, vsi iz Kamnika, ukradel z dvorišča mestnega podjetja »Ključavničarstvo« okrog 300 kg železa. Prvi je dobil 7 mesecev, drugi tri mesece in zadnji mesec dni zapora.

Angelca Gazvoda, delavka v tovarni »Tiskanina« v Kranju, je dalj časa kradla v tovarni raznovrstno blago. Ob aretaciji je poskušala skriti večjo vsoto denarja, delno pa z njim podkupiti uradne osebe. Sodišče ji je odmerilo 2 leti in 3 mesece zapora.

• Šah • Telesna vzgoja • Šport •

Poetu Julijskih Alp bodo postavili spomenik

Ime dr. Julius Kugy je tesno povezano z zgodovino naših gora. Vnuk slovenskega pesnika Ivana Vesela Koseskega in sin slovenskega kmeta izZiljske doline je v prelomu stoletja skupaj z vodiči iz Trente vsemu svetu prvi odprl duri in pokazal pota v osrčje Julijcev. Sam je o teh mogočnih gorah mojstrsko napisal šest debelih knjig, v katerih je dal častno mesto Jožetu Komacu-Pavru, prvaku med našimi gorskimi vodiči, tako da so ga spoznali celo v tujini ter Andreju Komacu-Motu, ki je preplezal najtežja mesta kot nihče drugi. Veliki poet se je bogato oddolžil tudi našemu poslednjemu borcu z medvedom, gorskemu vodiču Antonu Tožbarju-Špiku ali, kakor so ga po domače imenovali, Medvedu. V teh knjigah je prikazal in toplo orisal našega gorenjskega človeka, kozarja in pastirja, lovca in divjega lovca.

Letos, ko slavi slovensko planinstvo 60-letnico svojega obstoja, bo planinska zveza Slovenije odkrila dr. Juliusu Kugyju časten spomenik. V nadnaravni velikosti bo predstavljal sedečega pisatelja s knjigo v roki, mogočno zazrtega preko gornje Trentske doline v Jalovec, Pelce in Bovški Grintavec. Postavili ga bodo v času, ko bo v Vratih medrepubliški tabor jugoslovanskih planincev. Spomenik bo delo mladega in veliko obetajočega kiparja Jake Savinška.

Na to planinsko slavje ljubitelje gora že sedaj opozarjamo. Medrepubliški tabor planincev bo nedvomno prikaz našega množičnega planinstva. Slovenski planinci že marljivo skrbijo, da bo planinski praznik v Vratih repriza velikega planinskega slavja »Svobodni Triglav«, ki je vsem udeležencem ostalo iz leta 1946 v nepozabnem spominu.

Delavni planinci iz Mojstrane bodo ob tej priliki odprli v Šlajmarjevi vili jubilejno planinsko razstavo, ki bo prikazala ves razvoj planinstva in alpinizma na Gorenjskem. Istočasno bodo jeseniški planinci odprli novo planinsko postojanko pri izviru Soče in novo jubilejno planinsko pot, speljano skozi mogočni prirodni okni v Prisojniku. Vodila bo z Vršiča po grebenih Prisojnika do Mlinarice in dalje do Križnih podov, kjer stoji naš najlepši, komaj zgrajeni Pogačnikov dom.

Žuro

Smučarski dan v Strahinju

V nedeljo, 15. februarja je bil v Strahinju smučarski dan — prvo večje smučarsko tekmovanje v tej vasi. V teku na 3 km, v smuku na 250 metrski progi in v skokih na 10 metrski skakalnici je tekmovalo 21 pionirjev in mladincev. Med pionirji je v teku zmagal Vinko Rakovec (13,10), med mladinci pa Rok Štros (9,30). Ista dva sta zmagala v smuku. Pionir Vinko je bil tudi v skokih prvi (6 m, 6 m).

Smučarske tekme v Kamniku

Letošnje smučarsko prvenstvo domačega Partizana je pokazalo razveseljiv napredek, ki so ga pokazali zlasti naši najmlajši. Snežne razmere so bile ugodne, udeležba pa zelo dobra. Nastopilo je 28 pionirjev, ki so prevozili 1 km, 14 mlajših mladincev pa je tekmovalo na 3 km dolgi progi. Med starejšimi mladinci, ki jih je bilo 5 na startu, je zmagal Vindšnurer pred Rebolom. Njihova proga je bila dolga 6 km. Člani so tekli na progi 9 km, zmagal pa je z velikim naskokom Boži Janežič.

130 tekmovalcev na zimskem cupu Kranja

Namiznoteniški klub Projektor iz Kranja je v preteklem tednu organiziral dosedaj najmnožičnejšo namiznoteniško prireditev v Kranju. V počastitev IV. Kongresa LFJ je priredil zimski cup Kranja, na katerem je sodelovalo 54 moških in 11 ženskih ekip ali 130 igralk in igralcev.

Tekmovanje moških je že zaključeno. Prvo mesto je zasluženo osvojila prva gimnazijska ekipa v postavi Hlebš — Kovačič pred prvo študentsko ekipo (Ahačič — Rebolj). Vidnejše rezultate so dosegle še naslednje ekipe: gimnazija 3 (Teran, Žezlina), Puškarska šola 1 (Bizjak — Saje), Inteks 2 (Primožič — Bavdaž) in gimnazija 4 (Rebolj — Kovačič).

Največ ekip je dala Iskra in sicer 14, gimnazija 9, študentje 6, Puškarska šola in Tiskanina 4, industrijska šola »Iskra« pa 5.

Tekmovanje ženskih ekip se je ravno pričelo. Največ izgledov za prvo mesto imajo študentke (Bogataj, Bedenk), gimnazija 1 (Vidmar — Potočnik) in DOZ 1 (Anpelc — Mihelčič). Lahko pa jim prekriža račune Zobna ambulanta (Ažman, Megla) in »Iskra« 1 (Geršak, Keržič). To tekmovanje, ki je bilo v zgornji dvorani »Iskre«, je ponovno dokazalo, da je namizni tenis v Kranju pravi »narodni šport« in da je nujno dobiti tudi za to panogo potrebne prostore.

R. S.

Šahovski turnir - trgovska kupčija

Poljski trgovec Simon Winawer je leta 1867 prišel po kupčijskih poslih v Pariz. Videl je reklamo za šahovski turnir, pa je stopil k vodstvu in se zanimal za pogoje. V visokih nagradah je videl dober trgovski posel, saj je bil po lastnem mnenju dober šahist in stalno igral v kavarni z močnimi šahisti in mojstri. Prijavil se je za turnir in vplačal 50 frankov garancije in igral. Dosegel je drugo nagrado za zmagovalcem Kolischem in res napravil dobro kupčijo. Poslej ga srečamo na številnih turnirjih med nagrajenimi. Igral je originalen šah. Najrajši je imel svobodne partije, v katerih je nasprotnika z nenavadnimi potezami spravil v zadrego. Ko je premagal otvoritvene nevarnosti, je bil zelo nevaren in trd igralec.

ŠAH V TRŽIČU

Novi odbor šahovskega društva s predsednikom Vladom Jurančičem je sprejel lep program za nadaljnji razvoj šaha v Tržiču. Pričakujemo, da bo Tržič postal tudi v šahovskem pogledu eden glavnih gorenjskih centrov. V teku je sindikalno moštveno prvenstvo, na katerem tekmuje 10 ekip in za katero so tržiške tovarne prispevale lepe praktične nagrade. Pred kratkim pa je bilo zaključeno prvenstvo Tržiča, v katerem je s 13½ točke zmagal Štefe pred Jurančičem, Mandeljcem, Gabercem in drugimi. Sodelovalo je 16 igralcev, od katerih sta prva dva osvojila tretjo kategorijo. Povsem nerazumljiv pa se nam zdi neodgovoren postopek okrajnega šahovskega odbora v Kranju, ki je letos že drugič kar a priori onemogočil tržiškemu predstavniku sodelovanje vsaj na predtekmovanju za prvenstvo Gorenjske.

Občni zbor SŠD „Prešeren“

V nedeljo je bil v Radovljici občni zbor SŠD »Prešeren«. Najboljše uspehe je lani imela plavalna sekcija, ki je tekmovala v III. slovenski plavalni ligi in imela celo 1 mednarodni plavalni dvoboj. Plavalce vodi in trenira tov. Miran Kenda, kateremu je uspelo vzgojiti mlado in disciplinirano moštvo, ki mnogo obeta. Smučarstvo je prav tako v velikem razmahu, posebno med mlajšimi. Društvenih tekem se udeležuje nad sto pionirjev in pionirk. Imeli so tudi desetdnevni smučarski tečaj na Taležu. — Odbojkarji so tekmovali v II. slovenski ligi in dosegli drugo mesto. Igrali so tudi na podeželju in to z odbojkarji v Zabreznici in Kropi. Najslabše pa so se lani odrezali nogometaši, ki kar ne morejo urediti svojih vrst. Temu je vzrok slaba disciplina, tako da klub komaj še životari.

Imena padlih Kranjčanov

(Nadaljevanje in konec.)

Krmel Matevž 15. 8. 1912; Krt Matevž 1907; Krt Drago 1919; Kneler Stanko 1919; Kukovič Martin 1911; Kump Aleksander 1890; Kunstelj, Janeza, Franc 29.12. 1922; Kunstelj Valentin 2. 2. 1922; Kunstelj, Mihael, Vlado 1917; Kutin Andrej; Lakota, Ivan, Marija 1894; Lampe Pavel; Lavrenčič, Pavel, Srečko 1916; Lebar Gabrijel 2. 9. 1904; Logar dr, Jože, Jože 1906; Lombar, Janez, Janez 1920; Lukanič Slavko; Luznar Valdo; Mačefat Franc 1. 6. 1907; Malec, Peter, Anton 15. 7. 1915; Megla Lojze 16. 7. 1907; Mesec Polde 15. 10. 1904; Meserko Vladko 20. 7. 1909; Mezek Matevž 24. 8. 1913; Mežek Janko 1909; Mihelič Peter 19. 10. 1902; Miklavčič Andrej 23. 11. 1914; Mlinar Ludvik 1911; Močnik, Ivan, Janez 9. 5. 1917; Medic Emilija 1919; Modic Ludvik 1914; Možina, Jakoba, Jakob 13. 8. 1912; Nadižar, Blaža, Franc 21. 4. 1904; Nadižar Franc; Nartnik Anton (Černivec) 6. 5. 1903; Nartnik Franc 17. 5. 1917; Nežmah, Mihaela, Vlado; Novak Franc 11. 10. 1906; Novak, Štefan, Karlo 14. 9. 1917; Nučič, Martin, Oton 9. 9. 1918; Ocepek, Janez, Janez 23. 5. 1913; Odar, Miha, Cilka 19. 11. 1919; Odar Franc; Ogrizek Ludvik; Ogrizek Janez; Oman Franca, Franc 20. 10. 1922; Oman Ludvik 15.9. 1909; Oman Pavle; Oprešnik, Zdravko, Stojan 1924; Oprešnik, Jernej, Zdravko 1885; Pance, Pavel, Pavel 10. 3. 1927; Pavlin Stanko 1919; Perdan Jože 1902; Perdih Karol; Pesjak dr., Stanko, Jože 1911; Pesjak, Stanko, Stanko 19. 2. 1925; Petrič, Karol, Karol 8. 8. 1910; Pevc, Stanislav, Božo 3. 9. 1923; Pintar, Jože, Franc 7. 2. 1916; Pintar, Jože, Jože 15. 2. 1914; Podjavoršek Hinko 9. 5. 1910; Pogačnik, Alojz, Janez 16. 6. 1919; Poljanc, Janez, Janez 27. 8. 1906; Požgaj, Viljem, Vladimir 2. 1. 1919; Prestor, Franc, Franc 23. 1. 1911; Prijatelj Alojz; Pristov Jakob 26. 1. 1909; Prosen, Franc, Franc 15. 3. 1922; Pucelj, Ivana, Cene; Puhar, Janeza, Leopold 1883; Pungartnik Viktor; Rajgelj, Jurij, Štefan 2. 12. 1916; Rakar Franc 16. 8. 1905; Ramovž, Matevž, Marjan 14. 7. 1921; Rant, Helena, Stanislav 14. 5. 1920; Razložnik Jakob; Resman Jože 18. 2. 1915; Reš, Karol, Miloš 5. 5. 1919; Reš, Karla, Drago 14. 11. 1923; Retelj, Matije, Anton 13. 5. 1913; Robič Marjan 14. 8. 1910; Rotar, Filip, Bogomir 1921; Rotar, Valentin, Filip 1891; Rozman Viktor 6. 9. 1902; Rozman, Franc, Maksa; Ručigaj, Jernej, Jože 1896; Ručigaj, Ernesta, Boris 1923; Ručigaj, Ernesta, Božo 1920; Ručigaj, Jernej, Ernest 1892; Rupnik Jože; Rus Rudolf, Rudolf 4. 11. 1920; Rus, Feliksa, Mirko, 5. 11. 1906; Savnik, Ivana, Slavko 15. 6. 1919; Seljak Ludvik; Semen, Lovro, Slavko 1920; Skok Vilko 21. 5. 1921; Slavec Ivana, Ivo 1916; Smuk Valentin, Sadislav 3. 6. 1916; Smuk, Valentin, Slavonil 27. 7. 1920; Stanič Rudi 20. 5. 1905; Stare, Miha, Ivan 28. 8. 1919; Suhadolnik Zorka 1920; Suhomil Boško; Sušnik Antona, Franc 1895; Šinkovec, Anton, Vida 17. 7. 1925; Šiška Jože 27. 3. 1884; Šiška, Jožeta, Jože 29. 1. 1921; Šiška, Jožeta, Alfonz 1924; Šiška, Jožeta, Lojze 13. 9. 1926; Šmajder Miro 29. 1. 1916; Šparovec Peter; Štefančič, Martin, Štefka 23. 12. 1916; Štembergar Ludvik; Štembergar, Jože, Ivan 1906; Štirn, Jerneja, Franc 4. 4. 1901; Straus, Franca, Avgušlin 1913; Šeško Jože 16. 6. 1912; Suc, Ivana, Emil 7. 5. 1919; Šilar; Tavčar Janez 21. 6. 1910; Tiringer Franc 6. 9. 1927; Tomazin Jakob 24. 12. 1914; Tomažič, Mihaela, Jože 6, 10 1900; Tomažič Alojz; Tominc, Simona, Edvard 2. 5. 1921; Tominc Ivan 4. 11. 1911; Tominc Franjo 25. 8. 1909; Toporiš Ivan; Tratnik Julij 1906; Trilar, Simeona, Slavko 20. 6. 1926; Trojar Franc 30. 9. 1905; Udir, Alojza, Slavko 1927; Urbanc, Janeza, Ivan 8. 8. 1907; Vadnov, Matije, Mirko 12. 12. 1920; Valenčič Ivo; Vehovec Jakob 6. 7. 1886; Vidic, Anton, Albert 23. 12. 1908; Volčič, Rudolf, Mirko 25. 10. 1919; Vreček Franc 27. 6. 1924; Vreček, Lovrenc, Jože 4. 3. 1922; Vreček, Lovra, Rajko 26. 8. 1920; Zagrajšek, Miloš, Mirko 14. 2. 1922; Zaleter Anton 18. 6. 1911; Zika Cvetka; Zlate Lilijana; Zlatnar, Franjo, Milan 20. 11. 1912; Zorko Ivan 1902; Zupan, Ivana, Leopold 1912; Žan, Antona, Jože 1903; Žan Ivan 12.11. 1900; Žgavc Ivan 13. 11. 1910; Žirovnik Ivan 30. 10 1913; Žvan, Jakoba, Rade 8. 8. 1922.

3

THEODOR STORM

USTOBRBEC

Prevedel Rudolf Kresal

Malo ponižan sem stopil v dvorano; v pričakovanju, kaj pride, so vsi vprek polglasno kramljali; vmes je godel naš mestni muzikant s svojimi tremi godci. Prvo kar sem opazil, je bila v globini dvorane rdeča zavesa nad sedeži muzikantov. Slikarija sredi nje je sicer prikazovala dve dolgi trobenti, ki sta ležali navzkriž prek zlate lire; in — kar se mi je zdelo takrat zelo čudno — —na ustniku vsake trobente je visela, kakor nataknjena, tu mrka, tam smejoča se maska votlih oči. — Tri prve vrste prvega prostora so bile že zasedene, preril sem se na četrto klop, kjer sem opazil sošolca, ki je sedel zraven svojih staršev. Za nami so se prostori vzpenjali, tako da je bil zadnji, imenovan galerija in namenjen samo za stojišča, skoraj za moža visoko od tal. Tudi tam se je zdelo, da je galerija polno zasedena; natanko nisem mogel videti, zakaj tisto malo lojenk, ki so gorele v pločevinastih oblogah, je razširjalo le šibko svetlobo; dvorano je temnil tudi težki strop iz tramovja. Sosed mi je hotel povedati neko šolsko zgodbo; nisem mogel razumeti, kako more sedaj na kaj takega misliti. Buljil sem v zaveso, ki je bila slovesno razsvetljena od odrskih svetilk in motnih stojal. Tedaj me je spreletel'o nekakšno valovanje. Za zeveso se je že začel prebujati skrivnostni svet; še trenutek in oglasil se je zvonček. Kramljanje med gledalci je na mah utihnilo; tedaj se je zavesa dvignila. — En sam pogled na oder me je prestavil za tisoč let nazaj. Gledal sem srednjeveško grajsko dvorišče s stolpom in vzdižnim mostom; v sredini sta stala dva majlina, vatel visoka človeka in se živahno pogovarjala. Tisti s črno brado, srebrno čelado in perjanico ter z zlatom vezenim plaščem prek rdeče obleke, je bil palatin Siegfried; hotel je odjezditi na pohod proti poganskim Turkom in ukazal svojemu mlademu hišniku Golu, ki je stal zraven njega v sinjem, srebrno vezenem telovniku, naj ostane v zaščito palatinske Genovefe v gradu. Nezvesti Golo pa se je odločno uprl, da bi njegov dobri gospodar takole sam odjezdil v besni metež mečev. Pri tem razgovoru sta sukala glave sem in tja in jezno in sunkovito migala z rameni. — Tedaj so se oglasili kratki in nato zategnjeni zvoki trobent izza vzdižnega mosta in izza stolpa je planila lepa Genovefa v nebesnosinji obleki z vlečko. Z obema rokama je objela ramena svojega moža: „O moj, iz vsega srca ljubljeni Siegfried, da te le okrutni pogani ne ubijejo!“ A to ji ni nič pomagalo; spet so zapele trobente in palatin je togo in dostojanstveno odšel z dvorišča prek vzdižnega mostu; zunaj je bilo razločno slišati odhod oborožene čete. Zlobni Golo je bil zdaj gospodar gradu.

In igra se je nadaljevala, kakor je zapisano v tvojem Berilu. — Na klopi, kjer sem sedel, sem bil kakor začaran; te nenavadne kretnje, ti tenki ali golčavi glaski tutk, ki so vendar resnično prihajali iz njihovih vrst — to je bilo v teh majhnih figurah grozljivo življenje, ki je moje oči vprav magnetično privlačevalo k njim.

Drugo dejanje pa je obetalo še nekaj lepšega. — Med slugami na gradu je bil nekdo v rumeni obleki iz nenkinga; ime mu je bilo Jurček. Če ta deček ni bil živ, tedaj še ni bilo nikoli nič živega; zganjal je najbolj nezaslišane šale, tako da se je vsa dvorana tresla od smeha; v nosu, ki je bil velik kakor klobasa, je vsekakor moral imeti nekakšno vzmet; zakaj kadar se je takole po svoje prebrisano neumno zasmejal, se mu je sem in tja majal konček nosu, kakor da tudi on ni vedel, kaj naj bi počel od veselja; pri tem je fantič odpiral us'a in klopotal s čeljustmi kakor kaka stara sova. Oha! je nekdo zavpil; po tem vzkliku je zmerom najprej govoril samo s svojim velikim palcem; s tem je mogel tako izrazito migati sem in tja, da si ga natanko mogel razumeti, da hoče povedati: Tu nič, tam nič; če ne dobiš nič, nimaš nič! In potem kako je škilil: — to je bilo tako zapeljivo, da so v trenutku škilili vsi ljudje v dvorani. Bil sem ves zatreskan v možiclja!

Potem je bilo vendarle igre konec in spet sem sedel doma v dnevni sobi ter molče jedel popečeno večerjo, ki jo je bila mati postavila na toplo. Oče je sedel v naslanjaču in kadil večerno pipo. „No, fant,“ je vzkliknil, „ali so bile žive?“

„Ne vem, oče,“ sem dejal in dalje zajemal iz sklede; bil sem še ves zmeden.

Nekaj časa me je pametno smehljajoč se gledal. „Čuj, Pavel,“ je potem dejal, „prevečkrat ne smeš v to lutkars'ko škatlo; nazadnje te utegnejo te stvarce zas'edovati še v šolo.“

— — —

Oče je imel prav. Algebrične naloge so mi v obeh naslednjih dneh tako s'abo uspele, da mi je učitelj matematike zagrozil, da me premesti iz prve klopi. — Če sem hotel' računati na pamet a + b je b — c, sem namesto tega slišal pred ušesmi tenki ptičji glas lepe Genovefe: „Ah, moj iz vsega srca ljubljeni Siegfried, da te le ne ubijejo hudobni pogani!“ Nekoč — a tega ni nihče videl, sem celo zapisal x + Genovefa na tablico. — Nekoč ponoči je v moji izbi čisto naglas vzkliknilo eha in dragi Jurček v svoji rumeni obleki je bil z enim samim skokom pri meni v postelji, oprl roke ob blazino na obeh straneh moje glave, mi spakujoč se pokimal in dejal: „Oh, predragi bratec, tisočkrat ljubi bratec!“ Pri tem je

s svojim dolgim rdečim nosom kljuval mojega, da sem se zaradi tega zbudil. Tedaj sem seveda videl, da sem samo sanjal.

Vse to sem zaprl v svoje srce in se doma komaj upal odpreti usta o lutkovni komediji. Ko pa je naslednjo nedeljo oklicevalec spet hodil po cestah, udarjal po cimbali in glasno oznanjal: Doktorja Fausta pot v pekel, lutkovna igra v štirih dejanjih! — tega zdaj ni bilo moči več izdržati. Kakor mačka okoli vrele kaše sem se plazil okoli očeta in nazadnje je vendar razumel moj nemi pogled. — „Pavle“, je dejal, „to te utegne veljati kapljico srčne krvi; morda je najboljše zdravilo, da se enkrat dodobra nasiliš.“ Po teh besedah je segel v telovnikov žep in mi dal dvojačo.

Takoj sem zdrvel iz hiše; šele na cesti sem se zavedel, da je še dolgih osem ur do začetka predstave. Stekel sem za vrtovi na pločnik. Ko sem prišel na odprti travni vrt Strelskega doma, me je nekaj proti moji volji zvabilo noter; morda je tam gori z oken kukalo celo nekaj lutk; zakaj oder je bil vendar na zadnji strani hiše. Toda potem bi moral iti najprej prek gornjega dela vrta, ki je bil zasajen z lipami in kostanji. Bilo mi je malo tesno pri srcu; naprej si le nisem upal. Iznenada me je v hrbet sunil h kolu privezan kozel, da sem kar za dvajset korakov zletel naprej. To je pomagalo; ko sem pogledal okoli sebe, sem s'al že pod drevesi.

Bil je oblačen jesenski dan; posamezni rumeni listi so že padali na zemljo; nad mano v zraku je vriščalo nekaj obrežnih ptic, ki so letele nad zaliv; nikjer ni bilo ne videti ne slišati kakega človeka. Počasi sem šel dalje po plevelu, ki se je bohotil po stezah, dokler nisem prispel do kamnitega dvorišča, ki je ločil vrt od hiše. — Res! Tam gori je gledalo na dvorišče dvoje oken, toda za majhnimi, v svinčen okvir vdelanimi šipami je bilo črno in prazno; nikake lutke ni bilo videti. Nekaj časa sem stal, kar groza me je obhajala v tišini, ki me je obdajala krog in krog.

Tedaj sem ugledal, kako so se spodaj odprla težka dvoriščna vrata za dlan široko in je izza njih pokukala črnolasa glavica.

„Lizi!“ sem vzkliknil.

S svojimi temnimi očmi me je svetlo pogledala. „Bog obvaruj!“ je dejala. „Saj nisem vedela, kdo tukaj okoli rogovili! Odkod prihajaš?“

„Jaz? — Sprehajam se, Lizi! — Toda povej mi, mar že zdaj igrate komedijo?“

Smeje se je odmajala z glavo.

„Kaj pa potem delaš tukaj?“ sem vprašal dalje, v tem ko sem prek popločenega dvorišča prišel k njej.

„Očeta čakam,“ je odgovorila. „Šel je domov po vrvico in žemlje; za drevi mora pač končati priprave.“

„Ali si čis'o sama tukaj, Lizi?“

„O ne; saj si tudi ti še tukaj!“

„Mislim,“ sem dejal, „ali ni tvoja mati gori v dvorani?“

Mati je bila v preroočišču in popravljala lutkam obleke. Lizi je bila tu kaj čisto sama.

z Kranja in okolice

USTANOVITEV DRUŠTVA KRANJSKIH AKADEMIKOV

V nedeljo so študentje ustanovili svoje akademsko društvo, ki ima namen združevati jih in vključiti v družbeno dejavnost domačega kraja. Veliko zanimanje za društvo, ki je vladalo ves čas pred ustanovitvijo in tudi številna udeležba na ustanovnem zboru, sta dokaz, da študentje čutijo potrebo po intenzivnejši vključitvi v družbeno dogajanje, kar je vsekakor pohvale vredno. Društvo se bo predstavilo javnosti z akademskim plesom 7. marca, nakar je upati, da bo s svojim delovanjem odigralo pozitivno vlogo v širjenju napredne miselnosti in kulture.

PEVSKI ZBOR »PREŠEREN« ZA 8. MAREC

Mednarodni praznik žena, 8. marec, bo ženski pevski zbor »Prešeren« iz Kranja proslavil s štirimi koncerti. Pel bo v nedeljo, 1. marca v Predvoru, 6. marca v Kranju, 7. marca na Golniku in 8. marca v Predosljah. Pod vodstvom Petra Liparja bo izvajal nóvo naštudirane skladbe sledečih avtorjev: D. Bučarja, A. Jobsta, P. Liparja, Sl. Mihelčiča ter R. Simonitija.

Zbor, ki je prvak med amaterskimi ženskimi pevskimi zbori v republiki, se je skrbno pripravljal na praznik. Upamo, da bo pesem v njegovi interpretaciji ogrela srca vseh poslušalcev.

Iz jeseniškega kota

V ŽIROVNICI SO USTANOVILI »SVOBODO«

Sredi februarja so tudi v Žirovnici ustanovili »Svobodo«. Člani, ki jih je bilo že ob ustanovitvi 200, so vključeni v godbo na pihala, dramatski odsek in pevski zbor. Razen omenjenih skupin bo delovala tudi ljudska univerza.

»Svoboda« ima v Žirovnici vse pogoje za razvoj. Društvene prostore so si zagotovili v domu »Partizana«, s katerim so v dobrih odnosih. Nujno bo vključiti v društvo zlasti mladino, da si pridobi potrebno znanje in se razvedri.

S sodišča

Ivana Kern iz Lahovč pri Cerkljah je lani v septembru kričala nad članom LM iz Cerkelj in ga ozmerjala ob priliki službenih poizvedb na njenem domu. Sodišče ji je za tako postopanje proti uradni osebi prisodilo 4000 din denarne kazni.

Šofer Albin Golja iz Ljubljane je bil obtožen, da je zakrivil dne 24. 10. 1952 prometno nesrečo na Gaštejskem klancu v Kranju, ko je zdrsnil traktor s prikolico pod cesto. Pri tem je Anton Gašpirc zgubil življenje, nastala pa je tudi škoda na traktorju in prikolici. Sodišče je Golja oprostilo.

Peter Kemperle in Ivan Šlebir sta v vasi Županje njive napadla Ivana Martina, ga podrla na tla, obdelala s pestmi in brcala z nogami po glavi in telesu ter mu prizadejala lažje poškodbe. Dobila sta vsak po dva meseca zapora.

POPRAVEK

V številki 5 »Glasu Gorenjske« najdemo v članku »Ali je sklep zbora volivcev polnoveljaven?« stavek: »Videl sem tudi sklep mestne stanovanjske komisije, da mora Verbičeva plačati 5.000.— din zaradi samovoljne vselitve.« — Pisec članka nas je naprosil, da obvestimo bralce, da se omenjeni sklep nanaša na povsem drugo osebo. Uredništvo

Ščetino, žimo in vso ostalo dlako

kupuje po najvišjih cenah

KOTEKS

podjetje za promet s kožami in tekstilnimi surovinami,

poslovalnice: Škofja Loka, Kranj, Kropa, Kranjska gora, Tržič Bohinjska Bistrica

Klavnice, kmetovalci ponudite Koteksovim zbiralnicam vsako, tudi najmanjšo količino.

Med Grintovcem in Ljubljano

O UPRAVNIKU PODJETJA, KI ENO DELA, A DRUGO GOVORI

Mestno remontno podjetje v Kamniku je pred kratkim sprejelo pravilnik. Na tem sestanku pa je na koncu prišlo tudi do nevšečne graje. Dosedanji upravnik podjetja Leopold Lukan, ki je pred kratkim sam podal odpoved, katero je sprejel in potrdil gospodarski svet in odbor mestne občine, se je pri nekaterih delavcih tako vedel, kot da je bil odpuščen. Tako prepričani delavci so zahtevali, da ostane še dalje na dolžnosti. Takšna neznačajnost pa Lukanu ne bo nič pomagala, ker se iz ljudske oblasti ne more nihče norčevati. Odpoved bo tudi držala.

DELAVSTVO ZAHTEVA, DA SE JU SODI PRED NJIM . . .

Mirko Kobal, računovodja in Franc Rojc, šef prodaje v tovarni upognjena pohištva na Duplici sta lani povzročila večjo gospodarsko škodo na računu podjetja in delavstva. V kratkem se bosta škodljivca morala zagovarjati pred okrožnim sodiščem, ki naj bi vodilo javno razpravo v podjetju, kar zahteva vse delavstvo tovarne na Duplici.

»STOL« v DUPLICI IMA POLNO DELA

Že lani so presegli družbeni plan, prav tako akumulacijo. Po vseh oddelkih se je močno dvignila proizvodnja upognjenega pohištva raznih vrst. Tudi na kvaliteto izdelkov so pazili in jo v mnogem močno izboljšali. Po vsem tem ni nič čudnega, da je za njihove proizvode v inozemstvu velik interes. Okroglo 70% proizvodnje namreč izvažajo. Od njih kupujejo trgovska podjetja iz ZDA, Brazilije, Anglija, Francije, Holandije, Zahodne Nemčije, Avstrije, Turčije, Egipta itd. Stolarna ima toliko dela, da trenutno ne zmore izvršiti vseh naročil. Za letos so sprejeli še povečano akumulacijo, ki jo mislijo ostvariti. Težkoče so le v tem, da gozdna gospodarstva preveč draže iz dneva v dan cene surovinam.

Iz Poljanske doline

HOTAVELJSKA KZ JE PODPRLA KNJIŽNICO

Kulturno-umetniško društvo v Hotavljah se posveča umetniškemu delu, vendar ne zanemarja splošnega izobraževanja. Zato je v preteklih letih nabavilo svoji knjižnici nad 600 knjig. Po podražitvi papirja in zato tudi novih knjižnih del zbirke niso bogatili, ker pač izposojnina ne prinaša dovolj dohodkov.

Da knjižnica ne bi nazadovala in izgubljala bralcev, je kulturno-umetniško društvo določilo 10.000 din — od 25.000 din, ki jih je darovala društvu tamkajšnja kmetijska zadruga — za nakup novih knjig.

Želimo, da bi hotaveljsko kmetijsko zadrugo posnemale vse tovrstne gospodarske organizacije pa tudi podjetja.

GASILSKI KOTIČEK

Objava štev. 4 53

Vsem prostovoljnim gasilskim društvom okraja Kranj!

Nujno pozivamo vsa društva, da nam takoj poštno obratno sporoče naslednje: a) Kje je bil dograjen dom v letu 1952 iz lastnih sredstev (navedite vrednost). b) Kje se gradi, oziroma je v gradnji gasilski dom iz lastnih sredstev (navesti vrednost).

To sporočilo je nujno potrebno Gasilski zvezi LRS. Na prijave po 7. marcu se žal ne bomo mogli ozirati.

GASILSKA LOTERIJA

Ker se rok prodaje gasilskih sreč naglo bliža koncu, opozarjamo vsa društva, da pohite s prodajo in srečke čimprej obračunajo.

PREDDVORČANI SO DOBILI GASILSKI AVTOMOBIL

Ko so si Preddvorčani postavili krasen gasilski dom, so začeli misliti na lasten gasilski avtomobil. S skromnimi sredstvi so si kupili staro vozilo za 56.000 din. Novo karoserijo so izdelali v Ihanu in v nedeljo je pričakovala prenovljeni gasilski avto vsa vas z godbo na čelu. Na žalost pa se je med potjo v Preddvor pokončala guma, tako da je prišel avto s 4 urno zamudo na cilj.

Preddvorčani so prepričani, da jim bo republiška gasilska zveza preskrbela posojilo za nabavo novih avtomobilskih gum.

Tudi to je za vas

DEŽURNA SLUŽBA

Zdravniška dežurna služba za Kranj in okolico je vsako noč od 20. ure zvečer do ponedeljka do 6. ure zjutraj. Za državne praznike in vse ostale proste dneve je dežurna nočna služba urejena kot ob nedeljah. V nujnih primerih kličite Spl. ambulanto, Poljska pot 8, tel. št. 218. Opozarjamo, da je ob delavnikih zdravniška služba ves dan od 6. ure zjutraj do 7. ure zvečer istotam: na Spl. ambulanti (Poljska pot, bivša »Obutev«), tel. 218. V nujnih primerih se preko dneva obračajte ravnotako na štev. 218. Ambulante sprejemajo v dnevni in nočni službi vse bolnike in ne samo zavarovance za socialno zavarovanje.

Dežurno zdravniško službo na območju Ljudskega odbora mestne občine Jesenice ima od 27. februarja do 6. marca t. l. dr. Janez Kokalj, stanujoč v Novi bolnici. Obiski na dom naj se javijo najkasneje do 18. ure zvečer. Po tej uri bo zdravnik obiskoval le bolnike s težjimi poškodbami in močnimi krvavitvami.

GLEDALIŠČE

Prešernovo gledališče v Kranju

Nedelja, 1. marca ob 16. uri: Pavel Golia, »Snegulčica«. — Izven.

Sobota, 7. marca ob 16. uri: N. Krasna, »Draga Ruth«. — Zaključna predstava za šole.

Nedelja, 8. marca ob 16. uri: Bratko Kreft, »Krajnski komedijanti«. — Izven zadnjič.

»Svoboda« Primskovo

Nedelja, 1. marca ob 19.30 uri: B. Connerc, »Roksi«; režija Dore Kern.

KUD »Dobrava« Naklo

1. marca ob 15.30 uri: Drago Gervais, »Zaradi stanovanja«.

KINO

Domžale: do 1. marca švicarski film »Štirje v džipu«; 4. in 5. italijanski film »Čudež v Milanu«; 6. do 8. angleški film »Čarobna temnica«.

Mestni kino Kamnik: do 3. marca amer. barvni film »Plamen in puščica«.

Mestni kino Javornik-Koroška Bela: 27. februarja do 1. marca angl. film »Zasebno življenje Henrika VIII«. Predstave v petek in soboto ob 19. uri, v nedeljo ob 17. in 19. uri. V nedeljo ob 10. uri **matineja** s predvajanjem istega filma. — Vstopnina 10 din.

Mestni kino Radio, Jesenice: 27. febr. do 2. marca slovenski film »Svet na Kajžarju«. Predstave v petek ob 18. in 20. uri, v soboto in nedeljo ob 16., 18. in 20. uri in v ponedeljek ob 18. in 20. uri. V nedeljo ob 10. uri **matineja** istega filma. Vstopnina 10 din.

Mestni kino »Partizan«, Šk. Loka: do 1. marca angl. film »Dedinja«; 6. do 8. amer. film »Zmaga nad temo«.

Kino Storžič: V soboto, 28. febr. ob 16., 18. in 20. uri angl. barvni film »Knjiga o džungli«. Matineji v nedeljo, 1. marca ob 8.30 uri »Mandy«, ob 10. uri »Tereza«, ob 13.30 franc. film »Otroški vrtec«. 2. marca angl. barvni film »Knjiga o džungli«. Film se mladini priporoča.

Kino Svoboda: do 1. marca amer. film »Tereza«, predstave v petek ob 19. uri, v soboto ob 17.30 uri in v nedeljo ob 15., 17. in 19. uri. Matineja v nedeljo, 1. marca ob 10. uri »Mandy«. Ob 21. uri na sporedu barvni film »Knjiga o džungli«.

Kino Zadružnik: do 1. marca francoski film »Otroški vrtec«. Mladini se priporoča. Predstave v petek ob 19. uri, v soboto ob 17. in 19. uri, v nedeljo ob 15. in 17. uri. V soboto, 28. februarja ob 21. uri angl. barvni film »Knjiga o džungli«.

MALI OGLASI

Prodam radio Kosmaj-49. — Huje 83, Kranj.

Smrekove deske, 30 mm, kupim. Naslov v upravi lista.

ZAHVALA

Kranjsko akademsko društvo se iskreno zahvaljuje delovnemu kolektivu tovarne čevljev »Planika« za denarno pomoč.

Odbor KAD

ŠTEV. 9. — LETO VI.

Kranj, 28. februarja 1953

Ureja uredniški odbor. — Odg. ured. Slavko Beznik. — Uredništvo in uprava: Kranj, Savski breg št. 2; telefon 475; tekoči račun pri Nar. banki Kranj-okol. 624 - »T« - 127

Izhaja vsako soboto

Letna naročnina		400 din
Polletna	»	200 din
Četrtletna	»	100 din
Mesečna	»	35 din

Posamezna številka 8 din

POZOR! POZOR! POZOR!

Rabite blago za suknjič, hlače ali kaj podobnega?
Seveda, toda povsod je tako drago . . .
Potem še ne veste?
Kaj?
Da

TRGOVSKO PODJETJE „Rožca" JESENICE

RAZPRODAJA od 1. marca dalje

ostanke tekstilnega blaga **po znatno znižanih cenah**

Prav tako se Vam nudi **UGODNA PRILIKA** za nakup blaga za zimske obleke in plašče

Cenjenim odjemalcem sporočamo, da bomo znižali cene ostalemu blagu - Ne zamudite ugodne prilike in se zglasite v naših poslovalnicah

Trgovsko podjetje „Rožca" Jesenice

Invalidsko podjetje „INDUSTRIJA SUKNA" - Zapuže

odpira skupno s

„Tovarno pletenin in nogavic" - Lesce

PRODAJALNO LASTNIH IZDELKOV

v Radovljici na Mestnem trgu

Poslužujte se ugodnega nakupa kvalitetnega blaga v naši prodajalni!

Novoustanovljena

direkcija komunalne dejavnosti

mesta Kranja išče sledeče delovne moči:

1 stenodaktilografko, po možnosti z znanjem italijanščine in nemščine, 1 gradbenega tehnika, 1 geometra, 2 polirja, 1 tesarskega mojstra, 1 kamnoseškega mojstra, 1 kleparskega mojstra, 1 krovca, večje število dobrih tesarjev in zidarjev ter gradbenih delavcev

Plača po dogovoru. Interesenti naj se javijo osebno na direkciji v pisarni bivšega „Toplovoda", telefon 210 ali pismeno na Ljudski odbor mestne občine Kranj, oddelek za gospodarstvo.